NEGRE SOBRE BLANC
Apunts biogràfics en primera persona
Roderic, tardor 2024

> Tenia la mirada perduda a la pàgina que la mare li llegia, quan de sobte va preguntar:
> *Mare, tu què mires: el blanc o el negre?.*
>
> *Tot això es perdrà com les llàgrimes en la pluja*. (Roy Batty, replicant de *Blade Runner*)
>
> Prepara't per al pitjor, espera el millor i accepta el que vingui (Hannah Arendt).

Molt important: El Roderic no es fa responsable del contingut d'aquests escrits que, en tot cas, exposen el pensament de l'autor.

Currículum Roderic https://ja.cat/Rodericcurriculum
Blog del Roderic Villalba https://rodericvillalba.blogspot.com/
Xarxes socials @RodericVillalba
Microrelats https://ja.cat/Rodericmicrorelats
Correu electrònic rodericvillalba@gmail.com

Preàmbul

Per tal de relatar alguns episodis de la meva vida em proposo, durant la tardor de 2024, fer uns apunts autobiogràfics, no ben bé una autobiografia ni unes memòries.

Als 64 anys no tinc cap angoixa ni penso que el millor ja ha passat i que només em queda per gastar l'epíleg de la vida.

Com diu l'Ignasi Aragay, arriba un moment a la vida que acumules prou bagatge i has destil·lat una visió del món. Tu i el món. Tots tenim coses a dir, però no tots sabem dir-les ni encara menys escriure-les.

En unes memòries la vida no és allò que has viscut, sinó el que recordes i, sobretot, com ho recordes per després explicar-ho. Així definia Gabriel García Márquez le seves memòries *Vivir para contarla.*

Tendim a reelaborar mentalment els incidents biogràfics fins a fer-los encaixar en un relat que ens permeti sentir-nos poc o molt en pau amb la persona que som. I de vegades l'autoengany pot assolir magnituds estratosfèriques.

L'escriptura té un avantatge sobre la vida, i és que escrivint es poden fer esborranys.

De vegades l'escriptura serveix per mirar d'entendre les persones que tenim a prop i que se suposa que hem d'estimar. Què poc que coneixem de la vida de la gent que ens envolta!

Per escriure alguna cosa, cal creure en alguna cosa. Cal conservar, almenys, una fe última, una darrera esperança. Gaziel, *Meditacions en el desert*.

L'Eva Piquer sosté que naixem sols, morim sols i entremig intentem en va entrar dins les solituds dels altres. I que, arribats a una certa edat, cal arraconar la por, sortir al carrer i trepitjar-lo amb ganes. Evitar la superficialitat com a mecanisme de defensa. Resistir a la intempèrie, encara que sigui provisionalment. Mirar el futur amb cautela i a la curta distància.

És millor ser rei del teu silenci que esclau de les teves paraules. W. Shakespeare

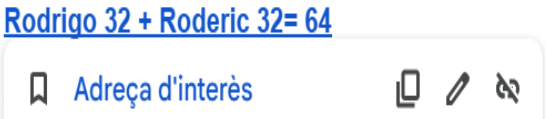
Guillamino ho ha establert amb exactitud*:* La vida són tres baixades, dues corbes tancades i una bona pujada.

La vida de qualsevol es pot resumir en una sola pàgina, diu el David Monteagudo.

Quan, després d'unes quantes dècades d'anar embalat per la vida, es disposa de més temps per a un mateix, és un bon moment per recapacitar sobre el que un ha fet, el com i el perquè, i veure cap a on et porta aquesta evolució seguida durant tants anys i si el camí que se t'obre al davant et satisfà plenament de cara al futur o bé convé fer-hi alguns retocs, si més no per veure quin pot ser el marge de millora, que sempre acostuma a haver-hi. (Oriol Guasch i Terré. La muntanya, entre la màgia i el desig Cossetània, 2022)

La memòria com un tresor i com un llast. La memòria com una presència una absència, perquè no és només allò que recordes, és allò que has oblidat però que hi és, deixant espai i ocupant-lo alhora. (Roser Vernet. Lo mig del món. Club editor)

Instruccions per a la consulta d'aquest document.
Per no haver d'anar amunt i avall pesadament podeu fer un doble clic sobre el títol del capítol que vulgueu de l'ÍNDEX i, a continuació, fer un altre clic sobre el text "Adreça d'interès".
Un cop feta la lectura, i per tornar a l'ÍNDEX, fer un doble clic primer sobre l'ÍNDEX de la part inferior dreta del capítol i després un altre clic sobre "Adreça d'interès".

ÍNDEX
Rodrigo 32 + Roderic 32= 64
Néixer a cop de tisora
Viure al *pueblo*
Som una "road movie". De Conca a la Conca

Toca't els ous!
Anar a escola als 6 anys
Viure a Montblanc
El mar, el Corte Inglés, els toros
JCC - PSUC. Gent del PSUC
Escriure
La *puta* mili i el cop d'estat del 23F *Valor: se le supone*
Pongamos que hablo… de Madrid. Cinema i poesia
Fer de mestre
Anècdotes laborals
Inaugurarem una escola nova!
Siendo las 9 de la mañana….
Vaga de fam amb entrepans de xoriço
Sortida al Camp Nou… i a la perruqueria
A punt de naufragar a l'embassament de Santa Fe de Montseny
Diàleg entre una mestra i un nen de P5 al pati
De Ripoll a Girona en bici
A la Bisbal, gent de punyal!
Regals d'aniversari
La república a 1r d'EGB
Educació física sobre rodes
Cervell Educatiu, digui'm
Una trucada inevitable
Nòmada laboral
Primers amors i desamors
Viure a BCN
La ràdio
Quan escrivíem a màquina, abans dels ordinadors
Com el Penedès no hi ha res
La família. Sobre pares i fills
Sóc un *boomer*
Viure en parella 1
Els fills. Miquel, Martí… sense Pol
Megamix de Gerard Morató i Miquel Villalba
Festa Major
Amics
Conti… i Lluïsa
Viure en parella 2
La casa
Cervell Educatiu de l'Alt Penedès
De cine. Cineclub Vilafranca
Ex libris
Les bicis
Pren-t'ho bé que malament ja hi va
Coll i Cuenca
Cuinar és senzill… si se'n sap. Conill a la *follow me*
Titina
40 hectàrees. Tot un propietari rural

El Roderic es jubila
L'hort de jubilat
El blog del Roderic Villalba. Que el llegir no et faci perdre l'escriure
La felicitat nostra de cada dia
Epitafis
Viure sense baranes
Perdre la por i altres delícies
Alta muntanya
Acudits filosòfics i no filosòfics
Aniversaris
Play list
Comiat

… CONTINUARÀ

12345
678901234567890

Rodrigo 32 + Roderic 32 = 64

Doncs sí, en tinc 64. El Roderic en fa 32 i el Rodrigo 32 més. El 1992 em va semblar que el millor que podia fer era anar al registre civil i fer el canvi de nom, catalanitzar-lo. Tot fos així de fàcil.
El passat sempre és un pròleg, que diu Shakespeare a "La tempesta". I el futur arriba massa aviat, diuen que va dir Einstein. El futur sempre va a la seva. Cal mirar el futur amb cautela i a la curta distància.
El millor de descobrir per sorpresa que ja tens una edat és que has tingut sort d'arribar fins aquí. I un dia, com qui no vol la cosa, et despertes i ja tens seixanta anys. I constates que no és veritat que tot estigui per fer ni que tot sigui possible.
Com diu l'Eva Piquer, no ens enganyem: la vida té sentit per les coses que ens queden per dir i escoltar, els llibres que ens queden per escriure i llegir, els petons que ens queden per fer…
El sentit de la vida, diu Xavier Graset, deu ser, doncs, en el fet de tornar a començar de nou cada dia, i superar de tant en tant una sotragada de les que fan època.
Els infinitius essencials: viure, pensar i estimar. Som amb els altres, diu J.M.Esquirol.
Celebrem la vida doncs. Pels que falten, pels que hi som i pels que vindran! Pel pas del temps.

ÍNDEX

Néixer a cop de tisora

La mare m'explicava tot sovint que jo havia nascut a cop de tisora, sense metges ni hospitals a menys de 30 km,
Sense cap mitjà de transport que no fos un carro o un matxo, la mare no va tenir altre remei que posar-se en mans de les veïnes que assistien el part. Un bon cop de tisora per obrir via i endavant amb les atxes!

La versió de la mare és que jo vaig sortir del seu cos disparat com un obús i que vaig anar a xocar de cap contra els peus del llit.
És cert que tinc els ossos del cap una mica botaruts i soldats d'aquella manera, la qual cosa potser li dóna una bona dosi de raó a la versió materna.
No he volgut entrar en detalls mai perquè, tot i que no sóc hipocondríac ni em mareja la sang, sóc un defensor ferm de l'anestèsia i la medicina hospitalària. No em direu que això no és un part natural, i sense anestèsia. Del tot natural! Pobra dona!
No se m'acut un part més cinematogràfic. Està a l'alçada de l'escena inicial de la pel·lícula *El timbal de llauna.*

ÍNDEX

Viure al *pueblo*

El poble on vaig néixer, el Cubillo, és un poblet, a hores d'ara una pedania, d'Alcalá de la Vega, província de Conca. Actualment té una dotzena d'habitants. Als anys 60, abans de la migració en massa, en devia tenir un centenar llarg.
El clima, mesetari, molt rigorós a l'hivern. Sort de les estufes que devien brandar a tot drap.
Les ocupacions de la gent, de pura subsistència: fer de pagesos i hortolans, criar algun porc, conills i gallines, tenir cura del ramat d'ovelles que al cru hivern feien la transhumància fins el *reino*, a la plana valenciana, a un centenar llarg de km.
Els homes pastors s'agrupaven per tal de fer de manera col·laborativa la transhumància.
Les dones es quedaven a casa, *al frente del negoci,* les setmanes que calgués, quin remei.
També es recollia espígol, el fruit del ginebró i safrà per tal de guanyar uns calerons. Alguns homes anaven a treballar a la mina de guix que hi havia no gaire lluny del poble.
Amb llum tènue però sense aigua corrent a les cases, els carrers sense asfaltar, un forn, una font i uns safareigs públics, sense escola bona part del temps i amb un sol telèfon en un domicili particular.
Per als pares el Cubillo sempre va ser *el pueblo*, l'àmbit de tots els àmbits. Van migrar amb 43 i 48 anys, ja massa grans per canviar de sistema operatiu, de xip, per aprendre el català o per no enyorar per sempre més la vida ja viscuda.
La mare, la gran d'una colla de sis germans, no va anar mai a escola i, de joveneta, va fer de minyona a casa d'una família barcelonina, els Torroella.
Al cap d'uns anys, amb l'aixovar fet, i tots dos ja granadets, amb 30 i 35 anys, es casaren, el 5 de setembre de 1953. No va ser un matrimoni feliç. Diuen que les parelles poden acabar bé o durar tota la vida. Els pares van ser del segon grup.
L'Enriqueta, la meva germana, va néixer el 1954 i jo el 1960. L'Enriqueta amb un retard mental que es va fer del tot evident cap als 3 anys i que cap metge ni curandero de les rodalies no van poder tractar ni encarrilar, malgrat els esforços dels pares.
La vida devia ser molt dura, amb una economia de subsistència i sense gaires alegries ni expectatives. El 1966, veient que la vida no oferia un millor futur, els pares van contactar amb la família Torroella, amb qui havia estat treballant de minyona la mare, que estiuejaven a Montblanc, i que els va trobar una feina en una granja de 25.000 gallines ponedores de Montblanc. I cap a la Conca de Barberà falta gent!
Tinc molt pocs records dels sis primers anys de la meva vida al *pueblo.* Una jornada de sega i el batre a l'era, una caiguda al riu, un trasllat en braços de casa dels pares a casa dels avis, el naixement d'una ovella del ramat de casa, l'anar a la font a buscar aigua amb

el ruc i *los cántaros*, alguna visita al *tío* Clemente, que no era doctor però sí que visitava i tenia alguns medicaments a casa seva, els crits esgarrifosos d'un porc quan l'estaven degollant, el comiat del 30 de setembre de 1966… i poca cosa més.
Serà cert allò que *a les coses i als llocs no s'hi pot tornar ni tornant-hi?*

ÍNDEX

Som una "road movie". De Conca a la Conca

Vicenç Pagès Jordà (Som una *road movie*. El Punt Avui 27 març 2015) deia que les nostres dues grans tradicions literàries comencen amb un viatge: Adam i Eva són expulsats d'un paradís que sempre enyorarem, Ulisses abandona la llar per anar a la guerra i hi torna després d'una llarga odissea. I que el camí o la carretera representen els obstacles que cal superar i que ens permeten superar-nos a nosaltres mateixos.
El 30 de setembre de 1966, de matinada, el pare, la mare, la meva germana Enriqueta i jo empreníem un viatge en camioneta des del Cubillo (Conca) a Montblanc, la Conca de Barberà. De Conca a la Conca.
Jo tenia 6 anys i recordo les cares plenes de tristor d'un grapat de familiars que van venir a acomiadar-nos, els planys ancestras de *l'abuela* Leandra, les presses del pares per iniciar el camí i posar fi a una vida de pura subsistència, massa complicada i plena de privacions… i una emoció intensa i desconcertant per part meva provocada pel fet de no saber ben bé el que estava passant.
A la tarda vespre arribàvem a Montblanc i començava una nova vida, a més de 400 km del *pueblo*. Sempre he pensat que aquesta iniciativa, valenta i decidida, va ser la decisió més important que van prendre els pares en sa vida. Mai no els agrairé prou el determini, la visió de futur (van ser dels primers en marxar del poble) l'esforç i el sacrifici que van haver de fer per tirar endavant i no mirar enrere.
La ruta la vam fer per la N- 420, la carretera que uneix Còrdova i Tarragona per Conca. Un recorregut de 428 km que avui es pot fer en poc més de 5h però que el 1966 vam fer en gairebé mig dia. Amb tot a sobre la camioneta atrotinada i vella.
Amb una certa semblança però sense el glamur de la Ruta 66 dels EUA, fonamental per al transport i la migració durant la Gran Depressió, però també com a símbol de llibertat.

ÍNDEX

Toca't els ous!

De les coses que més em van impressionar a l'arribada a Montblanc, a part de tenir aigua corrent i dutxa a casa i trepitjar un poble gran que no fos les quatre cases i un corral del *pueblo,* va ser la granja de 25.000 gallines ponedores.
Uns 20.000 ous al dia en els moments de màxima producció. Els ous arribaven en una cinta portadora fins a la màquina que els classificava en súper, extra, 1a, 2a i 3a segons el pes.
Des del primer dia que jo diria que ja em vaig incorporar a la cadena de producció. Tenint en compte que fins els 17 anys vaig viure de manera continuada a casa dels pares doncs això, calculo que hauran passat per les meves mans més de 8 milions d'ous. Toca't els ous!

ÍNDEX

Anar a escola als 6 anys

Fins a l'arribada a Montblanc, als 6 anys i mig, no vaig anar a escola. Al *pueblo* hi havia escola però es veu que no hi havia mestre.
L'inici de la meva escolaritat al *colegio público graduado Arce Ochotorena* de Montblanc va ser ben galdós. El primer dia, a l'hora del pati, aprofitant que un tros de filat metàl·lic estava en mal estat, me'n vaig anar cap a casa. Poc va durar l'alegria a la casa del pobre: al cap de mitja hora ja tornava a ser a l'escola amb la cua entre cames, i a més a més em vaig guanyar una bronca majúscula.
Disciplina *manu militari*, formar i cantar el *cara al sol* de tant en tant, celebracions de les diades assenyalades i dels mesos de Maria…
Molta grisor i molta mediocritat en una escola on anaven a parar els fills dels immigrants o de les famílies pobres. Un record per sobre de la resta: les imatges de l'arribada de l'Apolo XI a la Lluna, el juliol de 1969, que les vam veure a la TV de l'escola. No van ser uns anys alegres ni feliços, més aviat grisos. Uns mestres ja grans la majoria, algun antic militar i un mestre jove, don Julio, tan jove com plasta, que pel fet de tenir-me mimat no va provocar altra cosa que l'animadversió d'alguns dels meus companys.
Als 9 anys els pares em van canviar d'escola. Em van matricular al col·legi de la Mercè, privat, on vaig continuar la Primària fins que, en acabar 6è, el 1973, i a voluntat del ministre d'Educació de torn, Cruz Martínez Esteruelas, vaig passar a 3r de l'antic batxillerat.
Va ser com passar de mort a vida, com en aquella escena el·líptica de *2001 Odissea de l'espai* en què un primat va colpejant uns ossos i un os s'enlaira cap el cel i es converteix en una nau espacial. Però això ja és una altra història.
Des dels 6 anys fins als 62, amb la pausa de 13 mesos de *mili* i de mig any de buscar feina i estudiar oposicions, he anat a l'escola, ja sigui com a alumne o com a mestre. Vés qui ho havia de dir!

ÍNDEX

Viure a Montblanc

Dels 6 als 9 van ser uns anys d'aterratge i de traspàs, com una acomodació al nou entorn i a l'espera dels anys de joventut. També de descoberta del català i de costums i tradicions desconegudes.
La colla d'amics, reduïda. Tres o quatre. Gómez, Sánchez i López. Les aficions, una mica asilvestrades. Fer cabanes, collir espàrrecs i cargols, fer sortides pels boscos, jugar a indis i vaquers…
I un episodi traumàtic. En baixar del remolc d'un tractor un company es va ajudar de la mà dreta, amb tanta mala fortuna que la pua d'un dels angles del remolc va quedar entre l'anell que portava del seu pare (que li anava gran) i el dit índex. En deixar-se caure el seu propi pes va segar-li el dit. No ens va quedar altre remei que recollir el dit del terra i anar al metge. Ja no es va poder recuperar el dit. L'ensurt que vam tenir, inoblidable.
Un altre episodi dramàtic que va tenir conseqüències traumàtiques: una deflagració en una mina abandonada. Un parell de companys de la classe, en calar foc a uns materials que devien trobar pel terra, van provocar una explosió que els va ocasionar cremades a gairebé tot el cos, especialment a la cara i les mans.
Dels 9 als 12 anys, ja a l'escola privada de la Mercè, el panorama va canviar molt. Canvi de companys i d'amics, aprenentatge del català, pràctica esportiva …

El 1973, amb 13 anys, em vaig incorporar al 3r de l'antic batxillerat, així com per art de màgia. Aquest sí que va ser un canvi substancial i definitiu. Les coneixences, les amistats d'aquesta època ja m'acompanyaran tota la vida.
La rebuda que vaig tenir el dia que vaig anar a l'institut a buscar els llibres de text de 3r de batxillerat, apoteòsica, demolidora, molla… Algú havia omplert d'aigua una galleda de plàstic i l'havia deixat recolzada sobre la porta mig entreoberta a l'entrada. En obrir jo la porta va caure la galleda d'aigua a sobre meu i hi va haver mullader. Em va semblar sentir veus rialleres no gaire lluny… D'això se'n diu un bany de realitat.
Dels 13 als 17 anys vaig fer el batxillerat i vaig connectar, a través d'una nova colla de companys de classe, amb una altra realitat desconeguda, amb un altre univers d'interessos que són els que he mantingut des de llavors fins ara. Els estudis, les inquietuds politiques dels darrer anys del franquisme, les amistats adolescents… l'activisme social en definitiva.
Vaig viure a Montblanc del 1966 fins el 1980 i, en estades de cap de setmana, fins el 1990 i, tot i estar bastant desconnectat de fa anys, encara conservo un cordó umbilical que mai no es trencarà del tot.
El desembre de 2023 una colla d'amics vam fer una escapada al museu casteller, a Valls, inaugurat recentment, i una visita a Montblanc, muralles endins i muralles enfora.
Preparant la visita vaig aprofitat l'avinentesa per rellegir publicacions montblanquines com ara el llibre *Aquell Montblanc* de Josep Maria Poblet (Editorial Selecta, 1975). I també per revisar fotografies i remenar el pòsit de la memòria.
Passejant amunt i avall, resseguint un tram del pas de ronda de la muralla o fent una mirada de 360 graus des del pla de santa Bàrbara he reviscut els meus anys de noi, d'adolescent i de jove. Amb una certa nostàlgia doncs all capdavall som allò que hem viscut, també som la nostra memòria.
Jorge Luis Borges deia que som la gent que hem conegut, els llocs on hem viscut, l'experiència viscuda… deu ser per això que jo també em sento una mica montblanquí.

ÍNDEX

El mar, el Corte Inglés, els toros…

El mar el vaig descobrir cap als 13 anys. Uns parents d'uns amics dels pares que venien tot sovint a Montblanc vivien al Serrallo, el barri marítim de Tarragona. Un estiu em van prendre una setmana de vacances a casa seva. Quina meravella! Mai no és tard per aquest tipus de descobertes.
El Corte Inglés també el vaig descobrir per aquestes dates. Durant uns anys vaig anar a passar uns quants dies amb uns tiets i uns cosins que vivien a BCN
Esperava amb delit l'arribada de l'estiu per la setmana de vacances cosmopolites. A partir dels 14 anys ja vaig començar a treballar els estius, que és el que feia tothom que tenia la meva edat, per tal de guanyar uns calerons.
El pare i una amic seu em van portar a veure una corrida de toros a la plaça de braus de Tarragona. No he tornat a veure cap més espectacle taurí tot i que n'estic convençut que no em va suposar cap trauma, ni tampoc va ser cap experiència memorable.
El director de cinema català Albert Serra ha guanyat la Conxa d'Or al festival de Donostia amb un documental *Tardes de soledad* que es veu que és la millor pel·lícula de toros de la història. En qualsevol cas, és aconsellable no ser mai un *torero d'hivern*.

ÍNDEX

JCC - PSUC. Gent del PSUC

A partir de 1974, acomboiat per uns quants companys d'estudis, em vaig incorporar a la Joventut Comunista de Catalunya (JCC) i més endavant al Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). Encara conservo els carnets de l'època.
Aquests van ser els meus veritables camps d'aprenentatge, d'iniciació a la vida pública, de conscienciació política i sindical.
Temps de reunions, de debats, de campanyes electorals municipals i catalanes… de formació, de presa de consciència i d'activisme polític que em van ajudar a entendre el món i a ser el que sóc a data d'avui.
Després del PSUC vindria Iniciativa per Catalunya, Catalunya Sí que es Pot, Vilafranca en Comú… però en qualsevol cas jo sempre em consideraré gent del PSUC
Vilafranca en Comú, un batibull d'esquerres. 10.05.2015 https://youtu.be/Zad6xXG5e7U
Les dues campanyes municipals que van acabar amb l'Andreu Mayayo a l'alcaldia de Montblanc són els millors records que tinc.
Conec l'Andreu des del 1973, poca broma. El 1973, i gràcies al ministre d'educació de torn, vaig fer el salt del 6è curs de l'antiga educació primària al 3r de l'antic batxillerat.
És així com em vaig incorporar, una mica d'estranquis, a la colla de l'Andreu, tots un any més grans que jo, al col·legi Mare de Déu de la Mercè, a Montblanc.
Aquest salt qualitatiu em va canviar la vida de dalt a baix. Nous interessos, noves coneixences, el desvetllar polític… L'Andreu i el Matias Vives són les dues persones que més em van influir políticament parlant.
Recordo que el primer ordinador amb processador de textos que vaig veure va ser el de l'Andreu, quan vivia al carrer Comerç de Barcelona. I també el cop de mà que li vam donar uns quants amics amb la seva tesina (*La Conca de Barberà 1890-1939. De la crisi agrària a la guerra civi*l. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, 1986).
El 1992 ens va casar a l'ajuntament de Montblanc, ja com a alcalde, i d'alguna manera i a distància (jo ja estava establert al Penedès) també vaig seguir la seva tasca a l'alcaldia (1991-1993 i 1995-1999).
Amb l'Andreu em passa per sort el mateix que amb altres persones: saps que hi són i que pots comptar amb ells si arriba el cas, talment com portar un roc a la faixa.

ÍNDEX

Escriure

Recupero uns quants escrits de fa 45 o 50 anys. Mare meva! Una *Veritable història del pont del sospirs*, alguna col·laboració a la revista literària de l'institut i, com a joia de la corona, un relat mecanoscrit de 25 pàgines, en castellà!, de 1979: *El outsider*, que fins i tot vaig fotocopiar i repartir a una trentena de persones… que espero m'hagin perdonat. Infumable!
Salvaria, a tot estirar, un poema d'abril de 1987, hereu de Martí i Pol, que amb prou feines puc llegir perquè el pas del temps dificulta la lectura del text escrit, a llapis.

> "Tot sovint, a quarts de nit, veig la lluna
> des de la meva cambra. I ho faig
> (i no és irreverència) en samarreta imperi.
> M'està`bé. Talment com els paletes que m'envolten
> fins i tot els diumenges al matí, i en plena primavera.

Enceto un cigarret i el fum es dilueix
en totes direccions, fins a esvair-se.
Reprenc projectes ajornats, fragments de vida no escrits,
i ho faig ben bé sense acritud als llavis.
No em puny la solitud ni la distància. Amb tot, però,
m'esborrona de pensar segons què. I és que sabeu,
m'estimo més la tardor,
malgrat les fulles caigudes portin tristesa.
M'és difícil copsar tot el que voldria
i és que amb prou feines abasto
tot allò que se m'esmuny als dits:
rostres, somriures, llibres…
i una càrrega feixuga de coses a mig fer.
Res d'això m'esparvera ni em reclama
doncs prou bé que ho sé, arribat el cas,
ho desaré tot als mil-i-un racons de mi mateix.
És tard, a hores d'ara el cor ja se'm rebela.
Tinc ganes de què m'expliquin un conte
i de creure-me'l. Només em manques tu."

El 2012 enceto un blog https://rodericvillalba.blogspot.com/ que he anat nodrint a diferents ritmes i que apuntalo una mica dia a dia.
El 2023 també vaig escriure una seixantena de microrelats
https://ja.cat/microrelatsRoderic
A la tardor de 2024 em proposo fer uns apunts autobiogràfics, no ben bé una autobiografia ni unes memòries, amb la voluntat de convertir el pas del temps en paraules.

ÍNDEX

La *puta* mili i el cop d'estat del 23F *Valor: se le supone*

El 1980 el servei militar era obligatori, l'objecció militar comportava molts problemes i vaig decidir fer *la puta mili.*
Al vagó de la Renfe que ens duia a Madrid vaig coincidir amb tres bons companys amb els quals vam compartir durant 13 mesos penes i treballs.
L'arribada al campament, delirant. Amuntegats en una nau fins que, amb el cap ben rapat, preníem possessió del nostre llit i la nostra taquilla.
Després d'un mes de campaments vaig anar a raure a la *Agrupación Logística núm. 1*, als afores de Madrid, ben a prop de la Universitat Autònoma, on se suposava que hi havia les ments pensants que haurien de gestionar la intendència, la logìstica i no sé quantes coses més en cas de necessitat.
Misèria i companyia, parlant en plata. Malament rai si haguessin hagut de planificar res d'important. Una unitat fantasma amb ínfules de grandesa. Una dotzena de comandaments i una altra de soldats arreplegats com ara jo.
D'un dia per l'altre em vaig convertir en baster (*guarnicionero)* . Em van encarregar fer el manteniment, bàsicament amb una màquina de cosir elèctrica de mides gegantines, de tots els toldos, tendes de campanya, cinturons… de la companyia cuirassada Brunete núm. 1 que comptava amb uns 5.000 soldats i uns quants centenars de tancs.

Amb una jornada laboral ordinària: de 9 a 1 i de 3 a 5. La tria personal va ser ben fàcil: ningú més de la tropa estava interessat en *fer aquestes feines de dones com ara cosir.* I em van alliberar de les tasques soldadesques, excepte una guàrdia setmanal. Vaig estar de sort. Això va aplanar la meva estada.
Alguns dies a la tarda, en 15 minuts a peu, ens arribàvem a la biblioteca de l'Autònoma de Madrid, ens canviàvem de roba als lavabos i, per una estona, desconnectàvem de la vida casernària.
També em vaig afeccionar a llegir, també poesia. I a escoltar la ràdio, gairebé durant tot el dia doncs la feina m'ho permetia. Les tardes eren molt llargues i la caserna oferia ben poques oportunitats culturals.
El cop d'estat del 23F de 1981 el vaig viure en primera línia. En ser una unitat petita, depenent de la divisió cuirassada Brunete, no teníem servei de menjador propi. Cada setmana un soldat acompanyava matí, migdia i nit el xofer a buscar la teca.
Aquell dia em tocava a mi i vam anar a buscar el sopar. En arribar, cap a les 6 de la tarda, ja vam veure la magnitud de la tragèdia: centenars de tancs amb els motors engegats i a punt per posar-se en marxa en direcció a Madrid.
L'estona que vam estar confinats, fins a les 8 del vespre aproximadament, a l'espera de les ordres dels nostres superiors, vaig estar escoltant la ràdio i també vaig tenir temps de pensar, i molt, sobre el que ens podria caure a sobre. Què llarga que es fa l'espera!
Amb un considerable retard i no poques dificultats vam carregar el sopar per portar-lo al nostre destí. De quarts de 9 a quarts d'1 de la matinada que és quan el rei va fer una intervenció a la TV em va tocar servir el sopar i les begudes als comandaments. Una experiència quasi religiosa.
Vaig ser testimoni privilegiat de les converses dels comandaments, entre copes. Si alguna cosa em va quedar del tot clara és el principi de l'*obediència deguda.* Cap d'ells no faria res que no se li ordenés per part de la cadena de comandament establerta, al capdamunt de la qual es trobava el cap de l'estat, el rei.
Alguns comentaris de marcat accent antidemocràtic, militarista i colpista. I ningú es preocupava per la meva presència, jo a mode majordom servint el sopar i les copes. Tothom pendent del telèfon, de l'esperada trucada del capità general o de qui fos.
La trucada va arribar cap a la mitjanit, poc abans de la declaració del rei per TV. I cap a dormir a les lliteres, vestits això sí, i amb el fusell com a parella de ball.
Quan tinc oportunitat de parlar de la *mili* acostumo a fer broma. Comento que jo vaig aturar el 23F… com si el cop d'estat no hagués fructificat en la seva essència!
En llicenciar-me a la cartilla militar hi ha una anotació del tot aclaridora: *Valor: se le supone.*
La meva estada va ser laboriosa, tranquil·la i rutinària, la qual cosa va ser molt d'agrair, sobretot si la comparem amb altres casos dels quals vam tenir constància, amb maniobres constants, instrucció militar, maltractes psicològics i tedi.
A poc a poc van anar passant les setmanes i els mesos. En acabat cadascú de nosaltres quatre va reconduir la seva vida. L'Àngel com a alt càrrec d'Aigües de Barcelona; el Jaume com a jurista, secretari d'ajuntament i dirigent d'ERC i el Salvador com a líder veïnal i sindical. Amb l'Àngel vam fer alguna trobada i amb el Jaume ens hem anat veient molt de tant en tant. Tinc un bon record de l'estada a Madrid i estic convençut que va ser molt més profitosa i satisfactòria que la de la majoria de gent que es trobava a la nostra situació.

ÍNDEX

***Pongamos que hablo… de Madrid*. Cinema i poesia**

Cada 15 dies teníem el cap de setmana lliure. Un cap de setmana al mes marxàvem cap a casa i un altre ens quedàvem a Madrid, en el meu cas a casa d'uns cosins.
El Madrid dels anys 80 no era el Madrid d'ara. No era l'immens forat negre que tot ho engoleix, totalment dopat i amb ínfules de grandesa.
De la mà d'un company de mili, el Pablo, madrileny de soca-rel i director de cinema, vam trepitjar i conèixer Madrid i rodalies.
I també vaig entendre i estimar el cinema. Quantes hores als cinemes *Alphaville*! Pel·lícules independents en V.O.S. Sales petites, amb butaques confortables, bona imatge i so. No es permetia menjar a les sales. La versió original va arribar a Madrid gràcies a les seves sales, el primer multicinema d'Espanya.
De l'11 al 13 de setembre de 2009 vaig fer una escapada a la capital i el cap de setmana, del 24 al 26 de febrer de 2023 hi vam tornar, ara amb la colla d'amics que compartim taula un cop al mes des de fa gairebé 30 anys.
He estat a Madrid doncs en tres moments ben diferents de la meva vida i també en tres etapes històriques ben diferents de la capital.
El Madrid d'aquella època no era el Madrid mastodòntic i devorador d'ara: Madrid és Espanya dins d'Espanya. Què és Madrid si no és Espanya? (Isabel Díaz Ayuso, setembre 2020).
L'impacte de la capitalitat de Madrid els representa uns 28.000 milions l'any, i per aquest motiu la situació fiscal de Madrid és absolutament immoral. D'aquí ve allò de *tant de dia com de nit tot el mal ve de Madrid*.
La petja franquista era ben visible, com a Barcelona, i encara hi havia barris i zones depauperades. Una visita a les casetes del Pozo del Tío Raimundo, a Vallecas, encara el tinc present després de més de quaranta anys.
No era un Madrid xulesc, ni la megaciutat actual, ni la seu de tots els poders fàctics. Tenia un alcalde de prestigi, el professor Tierno Galván, i una certa complicitat amb els moviments culturals catalans. No hi havia l'animadversió ni els conflictes enquistats d'ara.
L'estada a Madrid, de l'11 al 13 de setembre de 2009, va suposar el retrobament i la constatació dels canvis experimentats per la capital després de 28 anys. Vam estrenar l'AVE i el viatge de 3 hores se'm va fer curt. Madrid no és precisament la ciutat que més m'agradi però, com totes, també es mereix una visita.

ÍNDEX

Fer de mestre

Els estudis de magisteri, a Tarragona, van ser l'opció triada en el seu moment. Per un cúmul de circumstàncies: sempre havia tingut interès per aquesta feina, era una de les opcions més properes, no hi havia cap altra carrera universitària que em fes el pes…
La vocació i l'entusiasme van anar venint amb el pas del temps. Aquesta feina, com moltes d'altres pot arribar a ser estimulant i satisfactòria.
Una experiència alliçonadora va ser la superació de les oposicions l'estiu de 1982. De sempre que he fet una molt però que molt mala lletra, il·legible, lletra de metge que es deia abans, abans del ordinadors vull dir.
A les oposicions de 1982 hi havia un parell o tres de proves escrites i jo ja patia, i amb raó. És per això que em vaig assabentar de qui era la presidenta del tribunal, que resulta que cada matí abans d'incorporar-se a la feina feia un cafetó a la cafeteria de la Normal.

Em vaig armar de valor i, el primer dia de les proves, m'hi vaig acostar a la barra i li vaig explicar el meu problema. Em va semblar que se'n feia càrrec i així va quedar la cosa. Vaig superar les oposicions i em vaig quedar amb el dubte de si la presidenta havia fet algun tipus d'intervenció al respecte. Vaig tornar a anar a la barra de la cafeteria a trobar-la. Em va dir que sí, que havia demanat a la resta del tribunal que fessin el favor de fer un esforç addicional si trobaven alguns escrits amb mala lletra. I així va ser. Li vaig donar les gràcies i, aquest cop sí, em va deixar que li pagués el cafè.
He fet de mestre a Banyeres del Penedès, Rubí, La Bisbal del Penedès, la Ràpita (Santa Margarida i Monjos) i Vilafranca del Penedès.
El segon trimestre del curs 1993-94 vaig anar a *predicar* la reforma educativa de la LOGSE, amb la Montse i el Llorenç, per Barcelona Comarques. Una experiència molt enriquidora. I una amistat que encara perdura.
La segona meitat del curs 2003-04 vaig gaudir d'una llicència retribuïda del Departament d'Educació per tal de fer una recerca sobre com fer ràdio a les escoles i instituts a través d'internet. Una molt bona oportunitat. Es pot consultar a la xarxa
http://www.xtec.cat/~rvillalb/radioweb/
Els darrers anys de la meva vida laboral els vaig desenvolupar al Centre de Recursos Pedagògics (CRP) de l'Alt Penedès la qual cosa m'ha permès tenir una visió panoràmica de la realitat educativa del Penedès i del país.
Durant una pila d'anys vaig formar part del Grup de Mestres, primer del Penedès i després de l'Alt Penedès.
Professionalment parlant considero que les tasques de les quals em sento més satisfet han estat la normalització de la situació escolar dels dos primers anys de treball a Banyeres del Penedès, l'experiència pilot i totalment autogestionària d'agrupament de quatre escoles rurals del Baix Penedès, la implementació de les emissores de ràdio als centres educatius, la participació en un grup de telemàtica educativa d'àmbit penedesenc (M@PNET) a l'inici dels 2000 i l'elaboració d'un espai d'internet on trobar tots els materials necessaris per treballar la vegueria Penedès a l'escola Infantil, Primària i Secundària
https://serveiseducatius.xtec.cat/altpenedes/categoria/penedes/
En total 40 anys de vida laboral. Amb la immensa sort que cada dècada he fet algun tipus d'activitat que m'ha permès sortir de les parets de l'aula ordinària i fer alguna cosa diferent. Em considero afortunat pel fet d'haver treballat en tot tipus d'escoles, rurals i urbanes, grans i petites, amb nois i noies de totes les edats, dels 4 als 14 anys, i amb tota mena de mestres, des dels elefants de la vella guàrdia dels anys 80 fins a les noves generacions.
Em vaig jubilar l'estiu de 2022 tal com explico en aquest videoclip de 5 minuts
https://youtu.be/tC2lKC_bzrc?si=Oc8BxZfL9xs8iAa2

ÍNDEX

Anècdotes laborals

Inaugurarem una escola nova!
No se m'acut millor manera de començar una vida laboral que inaugurant una escola. Aquesta era la nostra intenció però ai las! El setembre de 1982 el Conti i jo ens presentem a l'ajuntament de Banyeres del Penedès per prendre possessió convençuts que ens incorporàvem a una escola nova de trinca doncs a la portada del Diari de Tarragona havíem llegit la notícia que s'inaugurava l'escola.
La nostra sorpresa, majúscula, va ser constatar que el que havíem vist al diari era la fotografia de la maqueta de la futura escola que es va inaugurar, justament, un parell d'anys després, just quan vam canviar nosaltres d'escola.

Siendo las 9 de la mañana…

A l'inici dels anys 80, abans que el Departament d'Educació posés en marxa els Equips d'Assessorament Psicopedagògica (EAP) alguns ajuntaments contractaven els serveis d'empreses per tal d'oferir a les escoles del municipi algun tipus de suport psicopedagògic. Era el cas de la Bisbal del Penedès, per exemple.

Un directiu de l'empresa, l'IRH, molt animal tot ell, en arribar a la feina als matins el primer que deia per l'intercomunicador era una notificació temible a les secretàries de l'empresa: *Les hago saber que, siendo las 9 de la mañana, dénse todas por jodidas*.

La seva trajectòria a l'empresa es va acabar després d'un altre episodi lamentable, una discussió testosterònica en un restaurant amb una disputa estrafolària sobre un tema no menor: qui dels dos comensals tenia més llarg el penis, amb demostració inclosa.

ÍNDEX

Vaga de fam amb entrepans de xoriço

Fer vaga en demanda d'una escola nova és una causa molt justa. Fer també vaga de fam, ni que sigui per 24h, és un sacrifici. És per això que a la vaga de fam a l'ajuntament d'uns quants membres de l'APA de l'escola de Banyeres, el 1983, es van colar uns quants entrepans de xoriço i fuet d'estraquis, com aquell que no vol la cosa. I què bons que eren!

Sortida al Camp Nou… i a la perruqueria

Les sortides escolars sempre donen molt de si. Als anys 80 una mestra audaç era capaç de fer compatible una visita amb alumnes al Nou Camp amb un tallat de cabells en una perruqueria de moda propera al camp de futbol. Enginyeria escolar!

A punt de naufragar a l'embassament de Santa Fe de Montseny

El darrer dia del curs, el juny de 1988, els mestres de l'escola de la Bisbal del Penedès vam fer una sortida de fi de curs al Montseny. En una acció temerària uns quants vam decidir travessar nedant l'embassament de Santa Fe. Va anar d'un pel que no m'ofego. No les tenia pas totes a mitja travessa, sense ningú a la vora ni res on agafar-me. Pànic al cos. Els pitjors moments que recordo en ma vida.

Diàleg entre una mestra i un nen de P5 al pati

- Hola! Com et dius?
- Isabel.
- Isabel, que em podries cordar la sabata?

Una bofetada ben donada

Només n'he rebut una al llarg de la meva vida laboral. Perpetrada a sang freda, amb alevosia i premeditació.

Al moment d'iniciar una entrevista amb els pares d'un alumne. Seiem a taula tots tres i, a la meva pregunta inicial de com va tot la resposta del pare va ser una bufetada ben sonora que no vaig poder evitar per inesperada.

L'entrevista es va donar per acabada al moment. L'endemà la família va marxar del poble. Els havien fet fora de la feina i la vivenda i, amb deutes pendents, van decidir canviar d'aires. El seu malestar, la ràbia i la frustració era evident i jo devia ser la persona que tenien més a l'abast i per això vaig rebre.

De Ripoll a Girona en bici
L'excursió de fi de curs d'uns quants alumnes de 8è de les escoles de la Bisbal del Penedès, Llorenç del Penedès, sant Jaume dels Domenys i Albinyana va ser, ni més ni menys, que una volta ciclista, de Ripoll a Girona. Amb parades de part de tarda en alguna casa de colònies o alberg de camí.
Una matada, un acte impensable i irresponsable a data d'avui. Érem joves i ardits i tot va anar bé, que si no...
Després es posarien de moda els viatges organitzats a Mallorca i altres sortides similars, ja encapsulades i de poca envergadura.

ÍNDEX

A la Bisbal, gent de punyal!
El Joan, el mestre a qui jo vaig rellevar el curs 1986-87, ja em va avisar. Ell plegava i se n'anava a fer de mestre a Andorra, això després d'alguna disputa verbal intimidatòria.
El Joan era també historiador i es va dedicar a buscar informació sobre la disputa històrica entre els bisbalencs de dalt i de baix, que sembla ser que tenia el seu origen en els conflictes ja existents als anys 30 i que el franquisme tampoc no va resoldre. Això li va comportar algún avís malintencionat i, finalment, se'n va anar. Quanta raó que tenia!

Cervell Educatiu, digui'm
En un moment donat vam haver de canviar el missatge del contestador automàtic del Servei Educatiu (cervell educatiu que deia jo) de l'Alt Penedès. Com que en aquell moment només hi érem presents la Pilar, la quefa, i jo, doncs em va tocar posar la veu.
Encara ara es pot sentir la meva veu, que no és ni càlida ni seductora. Vaig proposar de dir *cervell educatiu* de l'Alt Penedès i també *centre de reclusos* en lloc de Centre de Recursos però no va ser possible. Em va tocar creure, naturalment.

Una trucada inevitable
Un alumne de 14 anys ratlla amb les claus de casa el cotxe del mestre amb qui s'havia discutit a classe. Com que hi ha testimonis del fet es convoca la família a l'escola i se'ls demana que paguin la reparació. La mare accepta els fets i està disposada a assumir les despeses però amb una condició: ha de trucar el seu vident per tal que li confirmi els fets. El truca davant nostre ii rep la confirmació del vident de capçalera. El mestre respira alleujat.
La justícia és lenta, la vidència és immediata. Tots amb un pam de nas!

ÍNDEX

Regals d'aniversari
Els regals materials més esplèndids i entranyables que he rebut com a mestre: una capsa de sabates plena de còdols que representaven una aula (la pissarra, les taules, els nens i nenes) i l'embolic del meu cotxe aparcat al carrer amb papers de diari i un llaç sobre el capó, talment com si fos un regal qualsevol. Genials! A l'escola de La Ràpita.

La república a 1r d'EGB
L'Alfredo, un mestre amb problemes de salut mental, republicà convençut, va ser el tutor d'un grup de 1r de l'antiga EGB. Militant de la causa republicana i encoratjat per alguna

victòria electoral de l'esquerra, no va tenir cap més ocurrència que explicar a la classe les conquestes socials de la 2a república espanyola. Hi va haver queixes de tot tipus i l'administració educativa va actuar com de costum, va resoldre el tema amb un canvi de centre del docent.

Educació física sobre rodes
Era el mestre d'educació física més pinxo i inconscient que he conegut mai, tot un prodigi d'innovació i confort. Sortia a córrer pels voltants de l'escola, entremig de les vinyes, tots els alumnes d'EGB al darrera i ell al capdavant, conduint el seu cotxe, un Ford Escort. Pedagogia en estat pur.

ÍNDEX

Nòmada laboral

Al llarg de la meva vida, i per motius laboral bàsicament, he viscut en un grapat de llocs: el Cubillo, Montblanc, Tarragona, Banyeres del Penedès, el Vendrell, BCN, La Bisbal del Penedès, L'Arboç i Vilafranca del Penedès. He estat, com tants d'altres, un nòmada laboral. Un total de 10 domicilis que, al llarg dels anys, he considerat casa meva d'alguna manera. Totalment d'acord amb la Marta Orriols: "Casa teva no és el lloc on has nascut, sinó on sents que has pogut ser tu mateixa".
Jo, que vaig néixer i viure els 6 primers anys de la meva vida en un poblet minúscul de la província de Conca, 14 anys a Montblanc, 8 anys tombant per diferents pobles i 35 anys a Vilafranca del Penedès ho certifico amb tota seguretat.

ÍNDEX

Primers amors i desamors

La primera noia que em va robar el cor va ser la Lis, la filla d'un amics del pares que vivia al barri del Serrallo, a Tarragona, on vaig anar a passar una setmana d'estiu, als 9 anys. Una noia rossa i prima de cabells arrissats i molt elegant.
Dels 14 als 18 anàvem atabalats a les festes de la colla, als *guateques* i a la discoteca. La feinada que hi havia per aconseguir alguna arramblada que valgués la pena. Molt de soroll per ben poca cosa.
L'estiu de 1980, en acabar els estudis de magisteri, em vaig enamorar de la Imma. Va ser un estiu fabulós i iniciàtic. A l'octubre vaig marxar a fer el servei militar a Madrid i l'amor incipient no va superar la dura prova de la distància. Cadascú vam fer la nostra i jo en tinc un molt bon record. Vaig anar al seu casament.
La dècada dels 80 va ser convulsa, mogudeta. Mitja dotzena de temptatives que no van quallar, que no van arribar a bon port, algunes de ben curioses.

ÍNDEX

Viure a Barcelona

Viure a Barcelona és una experiència vital profitosa i recomanable. Vaig viure en un pis amb un parell de companys, l'Enrique i el Gonzalo, de 1984 a 1986, quan treballava a Rubí, i els recordo gratament.

Vaig capitalejar, en el bon sentit de la paraula, i vaig poder gaudir dels avantatges (i també dels inconvenients, per què no dir-ho) de viure en una gran ciutat.
Descobrir racons i raconets, assistir a tota mena d'actes públics, tenir una bona oferta d'oci de proximitat. La Barcelona dels anys 80 era ben diferent de l'actual.
Per a una persona jove de poble, com ara jo, va suposar un canvi radical. Durant un parell d'anys vaig viure en bona companyia a tocar de la plaça de braus de la Monumental. Però en arribar l'hora de decidir sobre el futur, vaig optar per tornar al Penedès.

ÍNDEX

La ràdio

Vaig descobrir la ràdio a Madrid quan feia el servei militar. La jornada laboral, de 9 a 1 i de 3 a 5, em permetia cosir a màquina tot escoltant la ràdio. També l'escoltava en altres hores, naturalment, que les jornades es feien llargues i la ràdio feia molta companyia.
En acabar la mili vaig col·laborar i fins i tot dirigir Ràdio Montblanc, *la veu jove de la Conca*, a la dècada dels 80 i també, als anys 90, feiem un programa a Ràdio Vilafranca.
El 1990 vam posar en marxa una emissora de ràdio a l'escola Sant Domènec de La Ràpita, a l'Alt Penedès.
Els 90 vaig formar part d'un grup de treball sobre emissores escolars sota el paraigua del Departament d'Educació.
El 2003 vaig gaudir d'una llicència retribuïda de 6 mesos per tal de fer un treball que facilités la incorporació de les emissores municipals als centres educatius. Ja al Centre de Recursos Pedagògics de l'Alt Penedès també vam portar a terme jornades de ràdio i formació específica sobre el tema.
La ràdio ha estat (i encara hi és) doncs present a la meva vida, laboral i personal

ÍNDEX

Quan escrivíem a màquina, abans dels ordinadors

Vicenç Pagès Jordà té un escrit preciós, rellevant i clarificador: *Quan escrivíem a màquina*. Ve a dir que per a ell tenir memòria històrica significa recordar com era el món abans dels ordinadors, quan no en teníem a casa ni formaven part de la vida quotidiana.
Els treballs, es feien amb màquina d'escriure. Escrivíem els treballs a mà i, quan trobàvem que els havíem pentinat prou, els passàvem a màquina.
Podies saber si s'estava gaire inspirat segons el ritme de les pulsacions. Alguns cervells privilegiats eren capaços d'escriure els textos directament a màquina, sense fer-hi esmenes.
A mitjans dels anys vuitanta va aparèixer el processador Amstrad, que permetia gravar textos en disquets i reprendre'ls sense haver de tornar-los a escriure de cap a peus. No hi havia ratolí i els disquets no eren compatibles amb els d'altres marques. L'Amstrad no era més que una màquina d'escriure evolucionada. Van sorgir altres ordinadors, altres programes, però sempre tenim present l'Amstrad, aquells caràcters petits i hiperpixelats, en verd sobre negre.
El meu primer ordinador, cap a meitat dels 80, va ser justament un Amstrad que em va costar l'equivalent a dues nòmines de mestre de l'època. Darrera seu en vindrien d'altres, els PC 286, 386, 486, Pentium 1 i 2… fins arribar al Mac i als portàtils actuals.

ÍNDEX

Com el Penedès no hi ha res

El setembre de 1982 vaig començar a treballar de mestre amb el Conti a Banyeres del Penedès. La parella del Conti, la Lluïsa, vivia a BCN i a mig camí de BCN, Tarragona i la Conca de Barberà hi ha el Baix Penedès, on vam anar a raure un parell de cursos escolars.
Vam fer un aterratge, cap a mig matí, d'antologia. Ens presentem per prendre possessió convençuts que ens incorporàvem a una escola nova de trinca doncs a la portada del Diari de Tarragona havíem llegit la notícia que s'inaugurava l'escola.
La nostra sorpresa, majúscula, va ser constatar que el que havíem vist al diari era la fotografia de la maqueta de la futura escola que es va inaugurar, justament, un parell d'anys després, just quan vam canviar nosaltres d'escola.
Van ser dos anys espectaculars, d'estrena però intensos i profitosos. De vegades penso que en dos anys vam fer el rodatge d'una dècada. La realitat lingüística i política del poble no era pas del tot pacífica.
Existia un conflicte latent que tenia possiblement el seu origen en l'arribada de treballadors procedents d'altres comunitats per treballar a l'empresa Cristalería Española de L'Arboç. Banyeres va passar dels 639 h que hi havia el 1970 als 1.299 del 1975 i als 1.520 de 1981.
La polarització política entre les dues comunitats es va fer evident.
A l'escola vam ser capaços de treure ferro a la situació i de trobar el camí del mig. Es va anar introduint el català de manera no traumática, es va evitar el conflicte lingüístic, es va acabar l'escola nova i vam superar les dificultats pròpies d'una escola escampada per uns quants locals municipals.
Va ser tot un màster en pedagogia. Un parell d'anys a peu d'obra. Una arrencada de cavall que ens va fer créixer i agafar el rodatge que ens seria d'allò més útil a la nostra vida professional.
Els 1984 per raons administratives (pel fet de passar a ser funcionari) vaig haver de marxar a treballar un parell d'anys a Rubí. El 1986 tornava al Penedès, ara a La Bisbal del Penedès i el 1989 aniria a parar a l'escola de la Ràpita, a l'Alt Penedès, última parada abans de fer cap a Vilafranca.
La Bisbal del Penedès no va ser pas cap camí de roses. *A la Bisbal, gent de punyal* em va dir el Joan, el mestre a qui vaig substituir a l'escola de la Bisbal. I quanta raó que tenia!
La Bisbal, de fet, eren dues Bisbals, la de dalt i la de baix, de molt de temps enrere, de la guerra civil si mal no recordo.
Amb vidres a la sang. Tot per duplicat, excepte l'ajuntament, el CAP, l'escola i l'església.
Una situació dual que l'escola també va patir en certs moments.
Una reunió informativa convocada per l'escola i dirigida a les famílies, amb motiu de la vaga general convocada a finals de 1988, va acabar com el rosari de l'aurora. Els mestres vam haver d'anar a prendre una copa en acabar la sessió per tal de recuperar-nos d'algunes de les intervencions.
La vaga es va convertir en un camp de batalla, per allò de marcar paquet. De tot se n'aprèn sortosament. D'alguna manera va significar la fi de la innocència, pedagogicament parlant.
L'arribada a l'alcaldia del Joan Poch va ajudar a fer tornar l'aigua al llit del riu i, al cap d'uns anys em consta que el seny es va imposar a les dinàmiques de confrontació i autodestructives.

La meva estada a l'escola Sant Domènec de La Ràpita es va allargassar en el temps, 15 cursos, del 1989 al 2004. Tinc molts bons records, i algun altre que no tant. La posada en marxa d'una emissora de ràdio a l'escola va ser la fita culminant.
A l'escola vaig fer tots els papers de l'auca. Mestre de P4 fins a 8è. Mestre tutor i també director del centre. Una escola de poble, acollidora i de mida humana, amb un centenar d'alumnes on tothom coneixia tothom.
Les últimes parades de la meva vida laboral, a l'escola Estalella Graells i al Centre de Recursos Pedagògics de l'Alt Penedès (CRP)..
A l'Estalella, escola gran, compartint tasques amb una colla de mestres, la majoria ja coneguts.
Al CRP darrera etapa i una oportunitat única de tenir una mirada panoràmica de la realitat educativa del Penedès i del país. La confiança de la Montse va fer possible la meva incorporació a l'equip de professionals del Servei Educatiu de l'Alt Penedès, la qual cosa no li agrairé mai prou. Una experiencia extraordinària.

ÍNDEX

La família. Sobre pares i fills

Toni Sala diu que al llarg de la vida, anem entenent els nostres pares a mesura que anem trepitjant el seu mateix tros de camí i que llegim els nostres pares a través nostre, però també ens llegim a través seu, ells també ens emmirallen.
Qui entén la pròpia família és capaç d'entendre-ho tot. Cada família és el món. No un món sinó la humanitat sencera, diu Llucia Ramis.
Els psicòlegs i psiquiatres de Palo Alto, Califòrnia, situen en el centre de les seves preocupacions les interaccions en la família, o en la parella com a expressió més simple, i no en l'individu.
La família, la que hem creat o a la pertanyem en néixer, un sistema on cada persona interactua amb els altres i es crea un equilibri prou inestable que es pot trencar en qualsevol moment.
La meva família de naixement no va ser precisament una família feliç. Sempre he pensat que m'ha faltat una baula, una generació intermèdia. Potser d'aquesta manera el salt no hagués estat tan brusc i tot hagués estat més fàcil.
No vaig ser un fill acomodatici pels pares sinó més aviat tot el contrari. No vaig ser doncs el fill que ells haguessin volgut, ni els pares van saber connectar amb els meus interessos.
El seu no va ser un matrimoni feliç i la discapacitat psíquica de la meva germana, l'Enriqueta (retard mental moderat) tampoc no va ser cap ajuda.
Els dec la vida i fóra injust no ser agraït. En la mesura del possible he intentat correspondre i actuar responsablement amb els pares i la meva germana, que no ha estat fàcil.
Vull pensar que la família i les relacions de parella que he creat com a persona adulta han estat més satisfactòries. La meva vida ha estat molt més plàcida i regalada que la des pares i això m'ha aplanat el camí, naturalment.
Tinc ben present la batalla de la mare contra l'alzheimer. Des de la primera visita a la unitat de memòria - alzheimer de Tarragona, el maig de 2007 fins a la seva mort, l'abril de 2010. És com si hagués mort dues vegades. Vaig viure en primera persona i durant els tres anys tot el procés despersonalitzador.
El 2023 el pare hagués fet 100 anys. Mare meva! Ho va deixar estar el 2019, molt més tard del que ell hagués volgut, i després d'uns quants anys de postració i patiment innecessaris.

Sempre deia que ell hagués volgut morir-se el dia abans (o a tot estirar el dia després) que la mare, el 2010. No voldria per a mi els seus darrers anys de vida, sense mobilitat i amb el cap emboirat.
Tot i que vaig intentar obtenir el seu testimoni vital, vaig fer tard. Ja no estava per la labor ni tenia interès en testimoniar la seva dilatada vida. Vaig lamentar el meu retard, però ja sense cap possibilitat real de reconsideració per part seva. Amb la mare tampoc va ser possible bastir cap relat personal, si bé per altres motius.
Penso en alguns dels llibres amb evocacions memorialístiques familiars."Un home que se'n va" (Vicenç Villatoro); "Mare" (Ada Castells), "Todo sobre mi madre" (Delphine de Vigan), "També això passarà" (Milena Busquets).
No faré res de semblant, que sigui comparable per entendre's i per raons òbvies, però sí que deixaré constància per escrit d'algun episodi de les nostres vides. I ho faré per ells, per mi, pels meus fills i per la gent més propera, per no trencar del tot la baula que ens relliga.

ÍNDEX

Soc un *boomer*

Soc una dels 14 milions de persones que vaig néixer a l'Estat durant la dècada dels 60. Un *boomer* vaja, que se suposa que vam treure de l'ensopiment i la tristesa la societat hereva del franquisme i vam alterar la piràmide de la població.
Hi ha opinions molt crítiques en relació a la lluita generacional per aconseguir el poder. Josep Sala i Cullell (*Generació Tap. L'herència enverinada dels fills de la Transició*. ARA llibres 2020) és del tot bel·ligerant.
Creu que amb el final de la dictadura i la Transició una nova generació va ocupar les parcel·les del poder. Els seus integrants més destacats van seure a totes les cadires i no se n'han aixecar mai més. Se'ls coneix com la Generació Tap i en un sentit ampli abastaria els nascuts entre 1943 i 1963. A la seva ombra llangueixen les generacions posteriors: la generació X (1964-1981), els mil·lennials (1982-1996), i la generació Z (1997-2015).
El llibre és un atac directe a una generació que porta més de tres dècades remenant les cireres i que es resisteix a cedir el relleu. *Que ha manipulat el sistema per protegir-se, a canvi de arruïnar el seus fills i nets i està impedint que hi hagi idees noves , que es renovin les cares, que la societat pugui prosperar. I el que és pitjor, el control que té dels mitjans fa que no se'n parli.*
La generació Tap s'està jubilant amb pensions més altes que les de les generacions anteriors, que, a més, superen el sou mitjà dels joves. Les pensions d'ara es paguen amb deute públic, les del futur no estan garantides.
Mentrestant, la Generació Tap, que ha deixat un mercat immobiliari impossible, un deute públic enorme, un mercat laboral desmuntat, els efectes del canvi climàtic i l'ensorrament del model democràtic liberal occidental, se'n renta les mans. Com a mínim podrien disculpar-se -diu Sala i Cullell-. Però no: continuen venent-nos la seva èpica. Ara es volen assegurar el llegat i volen passar a la història com els reis del mambo, però no els sortirà bé, perquè els llibres d'història els escriuran els següents. I se'ls considerarà una generació catastròfica.
Sense combregar al 100% amb el relat de l'autor del llibre, sí que assumeixo la gravetat de la situació i el llegat deficitari que traspassem a les noves generacions. Més que preocupant.

Un article demolidor. *La Generació Tap o com conservar el poder "arruïnant fills i nets*". Jordi Nopca ARA 9/10/2020
https://llegim.ara.cat/actualitat/generacio-tap-conservar-arruinant-fills_1_2560794.html

ÍNDEX

Viure en parella 1

Tenir parella no és obligatori, ni és fàcil, ni sempre acaba sent per sempre, ni tampoc no cal. *El matrimoni serveix perquè dues persones resolguin juntes els problemes que no haurien tingut si s'haguessin quedat solteres.* Frase cèlebre atribuïda al còmic nordamericà Eddie Cantor.
Vaig conèixer l'Àngels, la Miàmia, la mare dels nostres fills Miquel i Martí a Ràdio Vilafranca el 1990, quan tots dos érem col·laboradors de l'emissora.
Superada la fase de l'enamorament (aquell sentiment que diuen que comença amb focs artificials, papallones i formigueig a l'estómac i que, desgraciadament, caduca com el iogurt) vam decidir tirar endavant la nostra relació, tot just unes setmanes abans que se n'anés a fer la volta al món amb tota la tropa guanyadora del programa *La Caixa Sàvia,* de Salvador Alsius, a TV3.
Vam reformar la casa del carrer Ateneu, on vam anar a viure, ja casats el 17 de juliol de 1992. Del casori tinc un molt bon record. Doblat, pel civil i per l'església. El civil a les 5 de la tarda, a l'ajuntament de Montblanc, amb la col·laboració de l'Andreu, alcalde electe i amic. L'eclesiàstic, en consideració als nostres pares i avis, a la capella de Cal Palau, a la Torregassa, una pedania de Sant Jaume dels Domenys, al Baix Penedès, oficiat per l'oncle Àngel.
La família Castells Cervera em va acollir de la millor manera possible. No se m'acut cap retret, ans al contrari. Formar part d'aquesta família em va permetre sentir-me membre d'una nissaga potent i tenir vivències familiars que, dissortadament, mai no havia viscut en primera persona. Cal ser agraït a la vida. I dir-ho.
L'estiu de 2010 ens vam donar un marge de temps per repensar la nostra relació. Les avaries avisen, ben cert.
El setembre de 2010 decidim posar punt i final al nostre matrimoni i comencem a planificar el que vindrà. El 10 de febrer de 2011 ja tenim la logística decidida i posem data per comunicar-ho a la família, el diumenge 20 de febrer.
A les 6 de la tarda ens entaulem amb els nostres fills, el Miquel i el Martí de 14 i 12 anys, i a les 7 ho comentem també amb els meus sogres. Quin mal tràngol! Quina tristesa, inoblidable per anys que passin. El pitjor moment del divorci és dir-ho als fills, perquè sents que mai més tornareu a ser una família.
El diumenge 27 de febrer la Miàmia ja es trasllada al seu nou domicili. El 28 la seva mare ens fa arribar una nota en una targeta: "Cada dia surt el Sol i tot recomença. Us estima. L'àvia".
Tots plegats vam ser prou entenimentats per portar la situació amb sentit comú i delicadesa. La custòdia compartida és un bon invent. Vam canviar dràsticament de rutines i ens hi vam acomodar.
Esquinçar-se, aquest és el sentiment. La decisió es va imposant lentament i quan la separació i el divorci són plenament reals es revela la seva autèntica i descarnada intensitat. Es tracta en definitiva de construir una nova realitat i crear una perspectiva futura

El divorci amb amor és possible, com l'amor etern, que també és bioquímicament possible segons els neurocientífics.
Tant la separació com el divorci són processos complicats i mai tan breus com es voldria. De fet, comencen molt abans del seu final segons la legalitat. Les estadístiques afirmen que la meitat dels matrimonis acaben en divorci tot i que ningú es casa pensant que algun dia es divorciarà.
El divorci pot comportar una sèrie de situacions emocionals complexes com ara la sensació de fracàs i de culpa per reconèixer-se incapaç de mantenir una relació estable.
El que hi havia en comú s'haurà de compartir, i res podrà substituir absència temporal dels fills.
Pauline Boss afirma que es pot comprendre i portar millor l'esdeveniment familiar del divorci si s'enfoca com una pèrdua ambígua. Alguna cosa s'ha perdut però alguna cosa encara és aquí; el matrimoni s'ha acabat però es continua sent pare o mare.
Els nostres fills vull pensar que van entendre que el nostre amor és mil vegades més important que les nostres diferències i desafectes.
La Miàmia i jo vam tancar bé la nostra relació i hem refet la nostra vida amb altres parelles tot mantenint unes relacions cordials i d'amistat, la qual cosa tampoc és del tot habitual.
No entenc la vida, ni que sigui més enllà del divorci, sense una estima i un apreci sincer a la persona a la qual he estimat, amb qui he conviscut durant vint anys i amb qui compartim dos fills.

ÍNDEX

Els fills. Miquel, Martí… sense Pol

Tenir un fill, plantar un arbre i escriure un llibre. Això rai, el que costa és criar un fill, regar l'arbre i que algú llegeixi el llibre.
Per als fills, el més important és que sentin que confiem en ells i en les seves capacitats. I que facin el seu camí.
Acabes sent d'on neixen els teus fills. (Carles Capdevila. *La vida que aprenc*)
I van arribar els fills, el Miquel el 1996 i el Martí el 1998. Ai els fills!
L'absència de preocupacions amb el Miquel es va convertir en una preocupació constant amb el Martí fins que no vam aclarir l'arrel de les seves dificultats i el van diagnosticar amb amb un trastorn dins de l'espectre autista (TEA).
Enllaço uns quants escrits del meu blog que tenen el Miquel i el Martí com a protagonistes.

"Per molts anys!" 07/06/2016
https://rodericvillalba.blogspot.com/2016/06/per-molts-anys.html

"Miquel, Martí… i prou. Per molts anys!" 01/06/2024
https://rodericvillalba.blogspot.com/2024/06/miquel-marti-i-prou-per-molts-anys.html

"A quatre mans. El Miquel i el Martí a la Torras i Bages". 13/07/2023
https://rodericvillalba.blogspot.com/2023/07/a-quatre-mans-el-miquel-i-el-marti-la.html

ÍNDEX

Miquel

El Miquel sempre ha tingut el cap ben moblat i endreçat. Estic convençut que l'estada a Dinamarca (1r de batxillerat) li va anar molt bé, i no només per aprendre danès.
No ha pogut tenir les vivències i la relació habitual entre germans. Han trobat, això sí, altres complicitats amb el Martí.

"El Miki s'indepe". https://rodericvillalba.blogspot.com/2014/08/el-miki-sindepe.html

"De mudança… i en precari." 05/07/2023
https://rodericvillalba.blogspot.com/2023/07/de-mudanca-i-en-precari.html

"L'art de compartir pis". 17/09/2023
https://rodericvillalba.blogspot.com/2023/09/lart-de-compartir-pis.html

"Dirigir - Miquel Villalba Castells - La teoria dels instants previs". 26/12/2023
https://rodericvillalba.blogspot.com/2023/12/dirigir-miquel-villalba-castells-la.html

"Piano, piano, si arriva lontano" 16/10/2024
https://rodericvillalba.blogspot.com/2024/10/piano-piano-si-arriva-lontano.html

ÍNDEX

Martí

El Martí està diagnosticat amb un trastorn dins de l'espectre autista (TEA) des dels 2 anys. El seu sistema operatiu és ben diferent. Tots som iguals i tots som diferents…
L'autisme és un trastorn generalitzat del desenvolupament caracteritzat per problemes amb la interacció social i la comunicació, per interessos limitats i conductes repetitives. És causat per una combinació de factors genètics i ambientals.
El TEA és la distorsió qualitativa més severa del desenvolupament. Un conjunt de símptomes, que no una malaltia. Les relacions socials, les funcions comunicatives, el llenguatge, la rigidesa, les limitacions de la imaginació... moltes dificultats per entendre l'entorn. I una necessitat de flexibilitat, d'adaptació i de personalització per part de la gent que els envolta. Una campana de vidre els aïlla del món, un món intern emocional que és com una caixa negra, amb dèficits i potencialitats enormes.
Una metàfora que em captiva: l'autisme és un sistema operatiu diferent. Les persones amb TEA són peixos d'aigua dolça…en aigua salada. L'autista mira el món a través d'una capa de glaç.
La clau de volta de tot plegat té molt a veure amb la teoria de la ment o habilitats de lectura mental, una habilitat de l'ésser humà que permet inferir els estats mentals de les altres persones (creences, desitjos, intencions, emocions…) i, en base a ells, comprendre i anticipar els seus comportaments.
El dèficit en teoria de la ment que presenten les persones amb TEA explica les seves dificultats en l'àrea social i especialment la seva limitació per a comprendre, interpretar, predir i potser explicar la conducta dels altres. Per això la capacitat d'aquestes persones per adaptar-se als diferents entorns socials es veu molt afectada. La societat no sempre n'és conscient que les persones amb discapacitat intel·lectual poden aportar igual que tothom.

L'autisme té els seus angles morls, com la conducció, la política, la vida en parella… i la vida en general. Del que es tracta és de minimitzar-los, de reduir-los a la seva mínima expressió, d'esquivar-los sempre que sigui possible.
La dissonància cognitiva, la manca absoluta d'empatia i de comprensió envers els altres que no pensen com tu no és autisme, és una altra cosa. I això sí que no té cap mena de justificació, ni en política ni en cap altra esfera de la vida.

ÍNDEX

Megamix de Gerard Morató i Miquel Villalba

El Gerard Morató Viñas i el Miquel Villalba Castells són pianistes i musicòlegs fantàstics!
A la sessió del 21/12/2023 de l'Aula d'Extensió Universitària vam gaudir d'un espectacle musical: "Fantasies musicals al llarg dels segles. Un piano és per 10 dits o per 20?", a càrrec seu.
Un repertori variat i preciosista: Bach, Schumann, Debussy i un parell de megamix de la collita pròpia dels dos artistes.
El Gerard i la seva germana, la Berta, no l'oblidem pas, són coetanis i bons amics del Miquel, l'hereu de casa. Són amics de la casa, vaja. La Berta amb més mèrit encara doncs vaig ser el seu mestre tutor a l'escola durant un parell d'anys, i això no sempre és fàcil d'oblidar!
Tomben de tant en tant per casa, toquen el piano, fan composicions i fins i tot algun cop tenim la sort de compartir taula, que sempre és una cosa molt desitjable de fer amb la gent jove.
Com a bons mil·lennials que són ni ho tenen ni ho han tingut gens fàcil a la vida, i això és motiu de conversa habitual, especialment des de l'aparició del llibre "Generació Tap"(Josep Sala i Cullell, ARA llibres 2020) amb una conclusió demolidora: "La dictadura de la Generació Tap es basa en la precarietat imposada als més joves i està impedint que hi hagi idees noves, que es renovin les cares, que la societat pugui prosperar. I el que és pitjor, el control que té dels mitjans fa que no se'n parli".
De manera amena i emotiva ens han fet gaudir amb unes píndoles musicals i uns comentaris ben trobats i divertits, en un to divulgatiu i entretingut.
I ens han fet entendre que un piano sempre és més estimulant a 20 dits que no pas a 10. I que la vida, sense música, només seria soroll.
Podeu escoltar els megamixs que han anat compartint els darrers anys:
https://youtu.be/aUd33kBhDLw Megamix nadalenc
https://youtu.be/AV-Ta9qhxtI Megamix rockcatalanesc
https://youtu.be/WXOOQQTNiPs Megamix festamajorenc
https://youtu.be/_SY5ploC4ok Megamix animat
https://youtu.be/JpCfPrHv0CE Megamix tradicional
https://youtu.be/daU4Rfn3LB8 Megamix cinematogràfic
"Gerard i Miquel, pianistes i musicòlegs fantàstics! Perquè la vida, sense música, només seria soroll." 22/12/2023
https://rodericvillalba.blogspot.com/2023/12/gerard-i-miquel-pianistes-i-musicolegs.html

ÍNDEX

Festa Major

Elogi de la festa major

La Carme Meix diu que les festes majors són una ocasió renovada any rere any de viure les emocions, les il·lusions, les alegries d'una festa contínua i perllongada: bon menjar i beure, diversió assegurada i no haver de treballar, que suposo que deuen ser des de sempre un dels grans ideals de la humanitat.
La festa representa l'espai que ens permetrà respirar a fons, allunyant-nos d'una realitat massa immediata, sovint ofegadora. Ens ofereix el refugi de la transgressió i de l'espontaneïtat. Els cicles de la vida sempre tornen, encara que nosaltres som distints quan els rebem.
Les festes majors són un element fonamental de la identitat d'un poble. Un moment privilegiat de fer poble en el sentit més noble de la paraula.
Abans la festa era comunitària i intergeneracional, tothom ho celebrava davant l'atenta mirada de tothom. Avui dia a les festes majors s'hi celebren activitats per a totes les edats i cadascú té el seu espai.
Durant dècades, els balls de les festes majors eren el principal lloc de trobada d'homes i dones per festejar, el Tinder dels nostres avantpassats, vaja. Moltes parelles i matrimonis es van formar a les celebracions populars de l'estiu. Els nostres avis es coneixien durant les festes majors, quan l'amor es trobava en un ball, sota l'atenta mirada del control familiar.
El 1993 vaig tenir l'oportunitat, com a parella de la meva dona administradora de le Festa Major, de viure-la durant tot l'any, i en menor mesura l'any següent. Apoteòsica, extraordinària, esgotadora, polèmica… una experiència quasi religiosa.

Repensar la Festa major
El setmanari El 3 de Vuit, l'agost de 1999, va demanar a 10 vilafranquins vinculats al món de la cultura que posessin per escrit quin podia ser el rumb que podia prendre la Festa Major (FM) a les portes del s. XXI Amb una evolució històrica de la FM a càrrec del filòsof i folklorista Joan Cuscó i Clarasó.
Una bona iniciativa que va tenir aportacions valuoses a considerar i que malauradament no ha tingut continuïtat. Alguna de les moltes propostes sí que és veritat que ha estat incorporada si bé no ho han estat el gruix ni les de més calat.
La responsabilitat desplegada durant molts anys per la coordinadora de balls de la FM van ser assumides, després d'un llarg període de negociació (del 2001 a 2007) pel nou Consell de la Festa Major, el nou òrgan participatiu encarregat de vetllar pel compliment del protocol de la més típica, l'encarregat de formular propostes i suggeriments, adoptar acords i portar a terme tasques determinades de gestió de la FM
La creació de la Fundació de la Festa Major l'any 2012, amb l'objectiu de primordial de desenvolupar la gestió econòmica de la festa així com impulsar-ne la seva promoció i difusió, va suposar un avenç significatiu pel que fa a la gestió administrativa de la festa.
La necessitat de replantejar la FM era una de les necessitats reclamades pels 10 vilafranquins que demanaven amb caràcter d'urgència obrir un debat públic i plural, amb voluntat de ser decisori, per canviar el rumb de la festa gran vilafranquina.
Molts venien a dir que a la FM li falta i li sobra molt i que tot això afectava la mateixa línia de flotació de la festa, és a dir, l'organització, finançament, continguts i funció. Els trastorns horaris com a botó de mostra del que estem parlant.
Vint-i quatre anys després encara arrosseguem el gruix dels dèficits i superàvits esmentats. I un té la impressió que cap de les administracions municipals s'ha atrevit a replantejar la FM I així estem! L'episodi al voltant de l'estampa de la FM 2023 és simptomàtic.
Altres municipis com ara Sabadell, el 2018, han estat capaços de tirar endavant un procés participatiu per repensar-la. I diria que no els ha anat del tot malament.

Un pregó com Déu mana
L'Anna Vallhonesta ens va obsequiar, el 28 d'agost de 2023, amb un pregó com Déu mana. Un pregó amb tots els elements imprescindibles, ben interpretat i amb un posada en escena minimalista i funcional. Un pregó que, a més a més, es pot sentir per la ràdio, sense pirotècnies ni artificis innecessaris.
Sentit però sense abusar del sentimentalisme, divertit, original, crític però respectuós, valent, contundent i demolidor a estones (els comentaris sobre els diables, d'antologia). Amb voluntat de remoure l'imaginari festamajorenc, lluny de l'autocomplaença i del conformisme, amb elegància, perspicàcia i estil propi.
Pregons de la FM
https://drive.google.com/drive/folders/19ijayiqRpign-lLPzdvOKxDjszyLL99M?usp=sharing

ÍNDEX

Amics

La Leticia Asenjo ho té ben clar: tenir bons amics és especialment important al llarg de la vida. Ens aporten qualitat de vida i ens ajuden a sentir-nos menys sols al món. Sense amics tenim més risc de patir ansietat, depressió i un sistema immunitari debilitat.
Cal saber diferenciar una amistat sana d'una de tòxica. Una amistat sana ens aporta alegria i suport i treu el millor de nosaltres mateixos.
Els bons amics s'alegren dels nostres èxits i ens ajuden en els moments complicats. Una amistat sana és bidireccional. En canvi, en una amistat tòxica hi ha ansietat, tristesa i estrès. Compte amb les amistats perilloses!
*S*om amb els altres que diria JM Esquirol. Els amics han de ser capaços de donar-nos temps i consol quan ho necessitem, diu Francesc Torralba.
Els amics han de respondre quan estàs malalt i trist, però també han de respondre quan estàs content i petes de salut. Plorar amb l'amic està bé, però riure amb ell encara és millor. Compartir l'alegria dels altres és un estadi superior de generositat.
Reevindico l'amistat com a experiència humana de vital importància, lliurement volguda i plenament satisfactòria en molts casos.
A casa en aquests moments tenim la sort de gaudir de dues colles d'amics amb qui compartim, de modes diferents això sí, bones estones.
La colla del sopar al mes ja té 30 anys de vida. Un grupet de quatre parelles que vam coincidir en el casori d'una parella amiga vam decidir, el 1994, trobar-nos un cop al mes i de manera itinerant per tal de seure a taula i compartir un àpat. No era cap invent revolucionari però en aquestes coses no se sap mai com anirà tot plegat.
Hem anat incorporant més parelles i a data d'avui en som 9. Mantenim el bon costum de fer un àpat mensual, cada cop més dinars que sopars per allò de l'edat.
De la colla se n'han fet altres subgrups, un de ciclistes i un altre que des de fa 10 anys organitza a l'estiu una sortida de turisme *slow* pels racons més tranquils de Catalunya.
Ens hem fet grans plegats (la meitat ja estem jubilats) i, sortosament, encara fem pinya com els bons amics. Hem viscut situacions de tota mena, hem vist créixer els nostres fills i superat algun que altre divorci. Sembla que encara tenim recorregut i ànims per no donar per acabada la nostra trajectòria.

L'altra colla es va fer ja fa uns anys per part d'un grapat de dones, algunes de les quals ja es coneixien, que coincidien tot sovint els dijous al cinema. I d'aquí va venir el costum de sopar plegades abans d'anar al cine. Les parelles s'hi van afegir a posteriori al grup.
A part de caminar plegats els diumenges al matí, també fem pels volts de Nadal un dinar casolà precedit d'una sessió de manualitats de temàtica nadalenca. Una escudella i carn d'olla i unes postres de bandera. També fem sortides culturals i celebrem les revetlles.
Els homes del grup d'amigues ens hem organitzat. Hem constituït de manera simple i sense escarafalls un grup, el grup dels vuit (G8). Un grup viril que, tot aprofitant els sopars mensuals de les parelles, també quedem per sopar. I ja de pas arreglar una mica el món, que feina n'hi ha.
Salut i bones amistats!

ÍNDEX

Conti… i Lluïsa

Al Conti el conec des de temps immemorials. Des dels 13 anys que vam coincidir a l'institut. A la Lluïsa des de que són parella, a l'inici dels 80.
Vam començar a treballar junts el 1982 i també vam viure plegats i bé del 82 al 84 quan al Conti el van destinar a l'Hospitalet i a mi a Rubí.
Sempre he admirat la seva capacitat de treball. Hi ha dies que en 24h era capaç de fer de pagès a trenc d'alba, de mestre en horari lectiu, d'entrenador de part de tarda i vespre… Increïble!
L'admirava i admiro. La seva capacitat de treball, la seva polivalència, el seu determini. Una persona que es dóna poca trascendència, que té sentit de l'humor. Una persona que s'estima la vida.
Hem compartit tot allò bo i no tant bo durant 50 anys, poca broma. Les diades castelleres de sant Fèlix i les fires del teatre al carrer de Tàrrega com a moments estelars.
El maig de 2015 un coi d'ictus li va canviar la vida. Un cop dur i despietat que l'entorn familiar ha sabut trampejar amb voluntat i encert.
Una caiguda fulminant, 15 dies de sedació entre la vida i la mort, 5 setmanes a l'hospital, 18 dies a la Guttmann i el primer cap de setmana cap a casa. L'estada a la Guttmann es va perllongar més temps.
El sentit de la vida deu ser en el fet de tornar a començar de nou cada dia i superar de tant en tant una sotragada de les que fan època, deia el Carles Capdevila. La vida se'ns complica de vegades una mica més del compte.

ÍNDEX

Viure en parella 2

Casar-se o viure en parella per segona vegada és el triomf de l'esperança per damunt de l'experiència. La frase és de Samuel Johnson.
L'amor. Mai no ens cansarem de parlar-ne, de donar-hi voltes. L'amor és tot el que hi ha, deia Emily Dickinson.
L'amor és cec és una frase feta ben habitual. És curiós com et pots enamorar un cop, i un altre… i més i tot. Es desactiven les xarxes neuronals, un mecanisme biològic que afavoreix

la bona sintonia amb la parella i que activa sentiments intensos en les primeres etapes d'una relació afectiva, talment com fa cinc milions d'anys segons la psicobiologia.
Hem crescut assumint que l'amor és cosa de la joventut, i si ens hem estimbat en plena edat adulta, si som solters, divorciats o vidus a certa edat, acabem per concloure que l'amor ja no fa per nosaltres. I no sempre és això, companys, no és això.
L'Esther es va incorporar a la junta del Cineclub Vilafranca el 2018. Allí ens vam conèixer. Vam ser uns anys complicats per l'entitat, amb la Covid 19 pel mig, i vam haver de fer pinya per tirar endavant i superar adversitats de tota mena.
L'Esther i jo vam decidir compartir la vida el juny de 2019, en mode *living apart together* (junts però no sota el mateix sostre) i, des de la pandèmia de la Covid 19, vivim plegats.
Hem format una família enllaçada, que aporta fills de relacions anteriors. Amb els fills ja grans, això sí, 2 + 2, tres dels quals ja no viuen a casa. L'encaix familiar ha estat fàcil de gestionar, sense reptes insuperables. I tot ben amanit amb unes quantes pautes clares i funcionals que faciliten la bona convivència amb els fills.
Estem vivint una nova etapa de la nostra vida, deutora de les anteriors però, alhora, ben diferent, ni millor ni pitjor.
Fa sis anys que vaig conèixer l'Esther però no passa un sol dia sense que recordi la sort que tinc de compartir la meva vida amb ella.
Tinc ben presents uns versos d'Enric Casasses (El nus i la flor)
"No havert-te conegut seria terrible.
Però terrible, terrible. I no ho sabria,
a sobre no ho sabria."
Des de juny de 2024 estem vivint amb alegria la novetat de ser avis, un estatus, un estat mental nou de trinca per a nosaltres. Ho comento al meu blog *Un Roc a la faixa* https://rodericvillalba.blogspot.com/2024/06/un-roc-la-faixa.html
Avis i àvies, al meu blog https://rodericvillalba.blogspot.com/2024/12/avis-i-avies.html

ÍNDEX

La casa

La casa, diu Josep Ramoneda, és l'espai propi de la privacitat de les persones, un lloc determinant en el pas pel món per poder ser responsable de la pròpia existència, un marc de referència en un món accelerat sovint desconcertant. No tenir habitatge porta a la pèrdua de reconeixement, a la marginació. Tots sabem que l'emancipació passa per la casa.
Amb l'Esther ens hem liat la manta al cap i estem tirant endavant un projecte tan il·lusionant com car: la reforma total d'una casa al carrer Amàlia. Serà la nostra casa, l'àmbit de tots els àmbits.
Reformar una casa, a fons, fer caure parets i envans, ampliar la superfície i remodelar les estances és una tasca titànica, engrescadora, il·lusionant… i molt cara. És per això que una empresa d'aquesta envergadura s'entoma poques vegades a la vida.
Aquesta casa, que en el seu moment ara fa unes quantes dècades s'amotllava als estàndards de disseny i confort de l'època, a data d'avui necessita una reforma, ampliació i millora. I és per això que ens arremanguem.
Una casa, diuen, ve a representar l'esperit, l'ànima, els gustos i la manera de veure el món dels seus estadants.
Portàvem quatre anys donant-li voltes i el 8 de juliol de 2024 vam començar les obres, es va iniciar el compte enrere. En catorze mesos tindrem una casa totalment remodelada. Serà casa nostra… si és que hi ha cases d'algú!

La Sílvia Soler fa una reflexió molt bona sobre les cases, a partir d'un llibre: *Filosofía de la casa, el espacio doméstico y la felicidad*, del florentí Emanuele Coccia. *Cases*. ARA 10/2/2025
Ve a dir que la casa és, en realitat, el nostre intent d'acollir la porció de món –coses, persones, llocs, imatges, esdeveniments– que fan possible la nostra felicitat.
Tots els animals tenen aquest instint: fer-se un niu, buscar una cova per refugiar-se. Casa vol dir comoditat, calma, un lloc on tornar.
https://www.ara.cat/opinio/cases_129_5280436.html

ÍNDEX

Cervell **Educatiu de l'Alt Penedès**

El 2011 em vaig incorporar a l'equip de professionals del Centre de Recursos Pedagògics (CRP), al Servei Educatiu de l'Alt Penedès.
Si truqueu al 936570979 encara escoltareu la meva veu. El dia que vam gravar el tall de veu la Pilar, le *quefa*, no va voler posar la seva veu… i només érem ella i jo.
La Montse em va oferir de treballar al CRP el 2011 i no vaig dubtar ni un moment. Són oportunitats que se't presenten a la vida laboral i que cal aprofitar.
Al costat de la Montse vaig aprendre molt i la nova tasca em va oferir l'oportunitat de trencar rutines i tenir una visió panoràmica, una mica a vol d'ocell, de la realitat educativa de la vegueria Penedès i del pais.
Amb la resta de companys que hem treballat plegats, l'Anna, la Pilar, la Sílvia, la Bet, el Javier… i també els professionals de la resta d'equips del Servei Educatiu hem fet el que bonament hem pogut.
He elaborat, amb l'ajuda imprescindible del meu fill Miquel i amb tota la ironia que tinc al meu abast, uns videoclips del diferents equips del Servei Educatiu de l'Alt Penedès (*cervell educatiu* i *centre de reclusos pedagògics* que deia jo fent broma). Els enllaço.
La Montse Ibáñez Llorens al llarg dels 30 anys del CRP https://youtu.be/h6moDEztdTA
CRP de l'Alt Penedès 30 anys Vinseum 06.06.2014 https://youtu.be/UqCsT01UOyk
CRP 30 anys - amb tu als moments clau https://youtu.be/k-8Y_h4ZZ8g
LIC Alt Penedès 23.12.2014 https://youtu.be/QoKnpBd8L5Y
EAP 23.12.2014 https://youtu.be/Np5ENOpNnVQ

ÍNDEX

De cine. Cineclub Vilafranca

Vaig descobrir el cinema a Madrid, el 1981, fent la *mili*. El Pablo, un madrileny de casa bona i amb estudis de cinematografia, ens feia de *cicerone* els caps de setmana alterns, quan lliuràvem, al petit grup de soldats catalans (l'Àngel, el Jaume, el Salvador i jo mateix).
Ens va anar la mar de bé tenir un amic de la capital. Vaig descobrir els cinemes Alphaville, el cinema d'autor, el cinema de qualitat.
Posteriorment el cinema Bogart a Vilafranca va donar continuïtat a la meva afició. I a partir del 1990, ja com a vilafranquí, el Bogart, el Kubrick i sobretot el Cineclub Vilafranca són espais que formen part de la meva vida.
He estat soci del cineclub Vilafranca durant molts anys ii membre de la junta del 2017 al 2021.

Ex libris

Als 20 anys em vaig fer un *ex-libris* potent. Amb l'escut de Montblanc i unes paraules reveladores: "Mestre, catalanista practicant, solitari i solidari, embrutapapers, lletraferit, lector de Martí i Pol. Montblanc (Conca de Barberà) Països Catalans".
Tota una declaració de principis, encara vigents a data d'avui.

ÍNDEX

Les bicis

La primera bici, regal del Reis d'Orient cap als 8 o10 anys, era una Orbea. Al cap d'uns mesos, pels volts de la castanyada, vaig caure en un retomb amb més grava del compte i em vaig trencar el braç dret, cúbit i radi. En estirar el braç es formava un angle recte. A l'hospital de Tarragona van fer una bona feina, al vespre, entre castanyes i panellets.
Cap als 20 anys ja en tenia una altra, de carretera. Amb un amic ciclista havíem fet alguna ruta, de Montblanc a Rojals o a Prades a tot estirar.
Els anys 80, amb els alumnes de l'antic 8è de les escoles de La Bisbal, Sant Jaume dels Domenys, Llorenç del Penedès i Albinyana feiem sortides amb bicicleta pels voltants i fins i tot vam arribar a fer una ruta ciclista per etapes, de Ripoll a Girona, a data d'avui del tot impensable.
A l'escola sant Domènec de la Ràpita, a l'Alt Penedès, també fèiem sortides ciclistes pel terme, molt motivadores i novetoses.
A partir del 2010, amb el Ton de capitost, fem sortides d'un parell o tres d'hores per pistes i camins del Penedès els diumenges al matí. I, esporàdicament, sortides de més volada: pels rius Ter, Llobregat, Tordera, Francolí, la ruta del Cister, la vall del Zafan…
La incorporació del Chris ha animat la cosa. Anem per feina i no fem *gasto* als bars on molts ciclistes fan parada i fonda i es cruspeixen uns esmorzars de forquilla i ganivet.
H.G. Wells, va dir que cada vegada que *quan veia un adult damunt d'una bicicleta recuperava l'esperança sobre la raça humana*. És la metàfora de la vida: si pedales no caus.
Hi ha dues coses que una persona acostuma a guardar com un secret: que no sap nedar i que no sap anar en bicicleta.
La bicicleta té un origen ancestral: els egipcis ja havien fet les seves temptatives d'aguantar-se sobre alguna andròmina de dues rodes.També les antigues civilitzacions xinesa i índia van fer experiments més o menys semblants.
El primer a dibuixar una bicicleta autèntica és Leonardo Da Vinci (una altra màquina de Da Vinci!). No és fins el s.XVIII que es consigna el que popularment es considera l'avantpassat de la bicicleta moderna. A finals del s. XIX l'ús de a bicicleta s'estén ràpidament entre la societat industrialitzada, mentre que cada cop s'hi introdueixen més modificacions. I fins aquí hem arribat.
Ho he llegit. La bicicleta, un desastre pel capitalisme. Un ciclista és un desastre per a l'economia d'un país: no compra cotxes ni demana diners prestats; no paga pòlisses d'assegurances; no compra combustible, no paga manteniment ni reparacions; no paga estacionaments; no requereix autopistes; no es torna obès… a no ser que sigui un *friqui* dels pedals i de les bateries elèctriques.
"Les bicicletes i els dies", el darrer llibre de Jordi Romeu (EUMO. Premi d'assaig Ricard Torrents Bertrana convocat per la Universitat de Vic i Eumo Editorial). entre la crònica

sentimental i la història cultural, és un passeig sobre dues rodes pels valors de la contemporaneïtat.
Mitjà de locomoció, eina de treball o màquina de guerra. Il·lusió d'infantesa, còmplice del festeig adolescent, objecte de desig i promesa de llibertat. Jordi Romeu estira el fil d'una memòria que segurament tots tenim.
Einstein pedalava mentre rumiava la teoria de la relativitat; Sylvia Plath anava en bicicleta per esbargir-se i fugir de la monotonia; Zola es movia a cop de pedal entre casa de l'esposa i casa de l'amant; Beauvoir i Sartre gaudien de les excursions en bicicleta en una França ocupada pels nazis; Beckett, Ferrater, Colette, Nabokov o Twain van enfilar els protagonistes de les seves obres en un bicicle; i el cinema ha bastit centenars d'històries sobre el selló d'aquest objecte revolucionari..

ÍNDEX

Pren-t'ho bé que malament ja hi va

El Mingo, un amic dels pares, em deia quan jo era un marrec i em veia apurat per algun contratemps: *pren-t'ho bé que malament ja hi va*.
Jo amb prou feines em devia fer càrrec del que em deia però amb el pas de temps he anat prenent consciència de quanta raó tenia.
Reevindico la ironia i el sentit de l'humor com a virtuts indispensables per restar importància als problemes de la vida.
L'humor reforça el nostre instint de supervivència i salvaguarda la nostra salut d'esperit. deia Charlie Chaplin.
¿Quantes vegades un acudit ha desencallat situacions tenses o dramàtiques? El sentit de l'humor és una arma indispensable en l'existència humana. Sembla que hi hagi persones que portin incorporat un xip que fa que es prenguin la vida amb sentit de l'humor.
¿Com es pot obtenir aquest hàbit humorístic? No crec que existeixi una manera concreta. Doncs això: prenem s'ho bé que malament ja hi va!

ÍNDEX

Coll i Cuenca

Una de les moltes sentències de José Luis Coll García venia a dir que *yo soy de Cuenca, cosa que muy poca gente puede decir*. Real com la vida mateixa. Jo també vaig néixer a la província de Conca, poca broma, si bé jo no sóc de Conca.
Coll es va avançar mig segle al també famós *Teruel existe"*

ÍNDEX

Cuinar és senzill… si se'n sap. Conill a la *follow me*

Cuina és senzill pel que sembla. El fet d'haver viscut des dels 17 anys en pisos d'estudiant fa que t'hagis d'espavilar, tant si com no.
Una cosa és la cuina de batalla, diària, peremptòria, i una altra cosa la cuina d'autor, a foc lent, artesanal. No tinc cap vocació de cuiner ni m'agrada passar-me més de 30 o 40 minuts als fogons, ho confesso.

L'episodi culinari més espectacular que he viscut, la recepta més trencadora que he perpetrat mai és, sens dubte, el *conill a la follow me*
https://rodericvillalba.blogspot.com/2024/04/conill-la-follow-me-jo-confesso.html

ÍNDEX

Titina

La Maria Rosa Senabre Juncosa, *Titina* com la coneixia tothom, es va morir el 6 d'agost de 2005 a causa d'un tumor cerebral que se li havia manifestat feia dos mesos i que ella va afrontar amb enteresa i coratge.
Arqueòloga i conservadora del Museu de Vilafranca, la Titina irradiava vitalitat, intel·ligència i una simpatia que la convertia, de seguida, en una persona pròxima.
La seva mort, als 39 anys, va commocionar Vilafranca, tal com es va poder veure a l'enterrament a la basílica de Santa Maria. (Jordi Romeu. El 3 de vuit 12/8/2005)
Als 39 anys encara no era l'hora. Talment com si el curs natural de la vida s'hagués capgirat, s'hagués estroncat inesperadament.
La seva mort, la primera d'una persona propera i jove, va ser per a mi com un toc d'atenció, com un avís per a navegants. Va posar en evidència la fragilitat de la vida i com d'imprevisible i atzarosa pot arribar a ser la nostra existència.
Encara ara, gairebé 20 anys després, la tenim present. La recordo al pati gòtic de Museu, amb els poemes a la llum de la lluna.
"Titina". 22/03/2027 https://rodericvillalba.blogspot.com/2017/03/titina.html

ÍNDEX

40 hectàrees. Tot un propietari rural

Vinseum va acollir l'octubre de 2017 "40 Hectàrees. La Terra i el Pagès", una exposició que posava en valor el treball indispensable dels nostres viticultors, del realitzador Pep Puig. Una mirada personal que pretenia resumir les moltes maneres que té el pagès de relacionar-se amb la vinya i el món.
Es deia que 40 hectàrees (40 ha) representa un concepte, una determinada manera de treballar la terra relacionada amb la productivitat. Una mirada cap els pagesos d'abans i una reflexió coral sobre el present pagès.
Sóc el propietari de gairebé 36 ha al terme municipal d'Alcalá de la Vega, a la província de Conca. Una herència enverinada. Tot i que després de la concentració parcel·lària els 116 *peazos* es van convertir el 10 finques disperses i sense fites, resulta impossible l'explotació agrària mínimament rentable.
Després de 6 dècades d'abandonament totes estan plenes de fenàs i argilagues. Tot erm, excepte dues finques petites de regadiu, i sense cap mena de futur. Fa pena, sí.
Sóc un propietari rural de pa sucat amb oli.

ÍNDEX

El Roderic es jubila

L'estiu de 2022, amb 40 anys de serveis prestats, em vaig jubilar. De fet ho hagués pogut fer un parell d'anys abans, als 60.
Una operació de la vista i el convenciment que no calia transformar-me en un més de la *generació tap* em van empènyer a prendre la decisió.

A la feina ho vam celebrar sense estridències ni convencionalismes, a la meva manera, a cent passes mal comptades des del Servei Educatiu. Els equips de professionals del Servei Educatiu (CRP, EAP, LIC, CREDA, Inspecció) vam fer una visita guiada al Parquet i a l'estudi de l'artista Fèlix Plantalech. I vam rematar la celebració amb un piscolabis d'elaboració pròpia al pati del Parquet .
Amb l'hereu de casa, el Miquel, vam elaborar un vídeo commemoratiu.
https://ja.cat/elrodericesjubila
La jubilació, que és un estat mental, una bicoca de les bones, té danys col·laterals, segons com es miri. Et priva dels dinars/sopars d'empresa i et deixa al marge de les vacances de la classe treballadora més ben posicionada, no d'aquells que desgraciadament treballen per ser pobres.
Dic que és un estat mental perquè reprograma les teves rutines diàries, et canvia el sistema operatiu i posiciona al capdamunt del teu rànquing allò que et ve de gust fer en aquell moment, al marge d'altres ocupacions.

ÍNDEX

L'hort de jubilat

Portar un hortet és de les coses més agraïdes. Anar fent a poc a poc i sentir com creixen les plantes. I, tard o d'hora, collir els fruits. Què més es pot demanar!
De jove havia ajudat el pare al seu l'hort. Ben poc, això sí. El seu mal caràcter no facilitava les coses i ben aviat vaig plegar, només em feia càrrec quan el pare em demanava que el substituís. Ara, ja en mode jubilat, gaudeixo de l'hort.
El cultiu ecològic d'aliments per a l'autoconsum és una escola de vida a l'abast de qualsevol persona. Un repte fàcil, creatiu i saludable. I si vas i vens en bicicleta, com és el cas, encara millor.
I un dubte metafísic: ser pagès vol dir ser una persona cultivada?

ÍNDEX

El blog del Roderic Villalba. Que el llegir no et faci perdre l'escriure

El novembre de 2012 vaig encetar el meu blog https://rodericvillalba.blogspot.com/ que he anat mantenint més o menys actiu fins ara. Amb la jubilació els apunts, ja més de 800, han estat fets gairebé a diari sobre temàtiques diverses.
Com dic a la capçalera del blog: hi trobaràs una mica de tot, com a les cases de pagès. No és la meva pretensió aportar llum a la foscor, ni oferir una experiència immersiva, ai las!
Jubilat l'estiu de 2022, no tinc horari fixe; obro i tanco quan puc.
Camino per la vida sense fer gaire soroll. Vaig fent amb la certesa de saber que sóc viu i que, per tant, escric. Per escriure alguna cosa, cal creure en alguna cosa. Cal conservar, almenys, una fe última, una darrera esperança (Gaziel, *Meditacions en el desert)*.

ÍNDEX

La felicitat nostra de cada dia

Som una espècie animal que té la felicitat com a anhel, a la recerca de la felicitat. Amb una allau de personatges que diuen que tenen la resposta a la pregunta que ens ocupa i preocupa.
Explica Primo Levi a *Si això és un home* que la felicitat perfecta no existeix, i això ho sap tothom, però la infelicitat perfecta, tampoc.
Manuel Delgado ve a dir que la felicitat és un invent del segle XVIII que funciona com una pastanaga davant d'un ase.
Més frases cèlebres sobre la felicitat:
- Per ser feliç només cal tenir bona salut i mala memòria. Ingrid Bergman
- La felicitat s'ha de buscar i, un cop la trobes, cal pagar el que costa.
- Ser feliç és tan senzill i complicat com oblidar-se d'un mateix.
- La felicitat és difícil de trobar dintre d'un mateix i impossible de trobar a qualsevol altre lloc.
L'autoconeixement no ens porta necessàriament a sentir-nos millor. Alguns viatges al fons de l'ànima ens poden acabar d'enfonsar en la misèria. És possible que ni l'autoconeixement ni la intel·ligència no siguin un camí directe cap a la felicitat.
En resum: ben mirat potser la felicitat està sobrevalorada. Ens hem cregut que hem de buscar la felicitat, però potser l'objectiu és un altre. Tal vegada es tracta de perseguir la veritat, de prendre decisions encertades i, sobretot, de no malbaratar la vida.

ÍNDEX

Epitafis

Sempre he trobat en els bons epitafis un pou de sabiduria i de coneixement. I si són divertits encara més. Enllaço alguns apunts que es poden trobar al meu blog sobre el tema.
Viure mata - epitafis mortífers.
https://rodericvillalba.blogspot.com/2023/04/viure-mata-epitafis.html
Viure mata (II) https://rodericvillalba.blogspot.com/2014/03/viure-mata.html
L'últim viatge sempre és sobre rodes.
https://rodericvillalba.blogspot.com/2014/09/lultim-viatge-sempre-es-sobre-rodes.html

ÍNDEX

Viure sense baranes

Hannah Arendt es va atrevir al que anomenava *pensar sense baranes*. Nosaltres haurem de començar a acostumar-nos a viure sense baranes. És a dir, sense veritats on agafar-se. Amb el món en plena convulsió i l'agitació de la informació permanent, sense religions que confortin l'ànima col·lectivament, avui hem de tornar a aprendre a pensar sense esdevenir cínics o indiferents.
Ni la Segona Guerra Mundial ni l'Holocaust ens van vacunar contra el fanatisme, ni contra la guerra atòmica, ni la globalització ha redistribuït suficientment la riquesa o ha evitat les grans desigualtats.
Vivim temps amb baranes que es mouen i l'equilibri serà complicat de mantenir excepte si consolidem la barana de la democràcia. (Esther Vera ARA 3/12/2022)

ÍNDEX

Perdre la por i altres delícies

“Diuen que passa a mesura que et fas gran i se t'aprimen les hipoteques: els fills per alimentar, les factures per pagar. També pot passar després d'una patacada d'aquelles en què una mica més i no et reconeixes ni tu. El cas és que, tard o d'hora, passa. I quan passa, és fantàstic.
El que passa és que perds la por. Que et reconcilies del tot amb la persona que ets. Que et sents en pau amb el món. Que aprens a distingir la gent en qui val la pena confiar. Que deixa d'importar-te què diuen aquells que no t'importen. Que tastes la llibertat i la tranquil·litat de representar-te només a tu mateix. Que trobes la veritat abans i tot de buscar-la. Que, en lloc d'intentar convèncer els altres que ets algú interessant, entens que ells s'ho perden, si no ho saben veure. Que dius el que penses sense més precaucions que intentar pensar el que dius.
L'autopista que porta al clic mental alliberador té uns peatges criminals. Per perdre la por n'has d'haver passat molta.I surts al carrer i el trepitges amb ganes. Et sorprèn tant com t'enamora, aquest nou coratge”. (Perdre la por i altres delícies. Eva Piquer Catorze 20/10/2015)

ÍNDEX

Alta muntanya

Quan el 1922 una periodista li va preguntar a George Mallory (que conjuntament amb Andrew Irwin van morir el 1924 a la part final de l'Everest, envoltats d'un veritable misticisme romàntic, ja que no se sap si van arribar al cim i el seu cos va ser trobat el 1999) per què volia pujar a l'Everest? Mallory li va respondre *perquè hi és*. No se m'acut cap resposta millor. Genial!
La muntanya ha evolucionat fins a arribar a l’actualitat consumista. Les imatges amb gent a collibè de xerpes trescant cap a l’Everest o les de les deixalles que tota aquesta marabunta va deixant darrere seu són preocupants i significatives.
Esclar que també hi ha qui parla de *slow mountain*, d’alpinisme romàntic, de caminar per conéixer, de l’art de caminar i d’escalar de forma ètica.
Jo he pujat un parell de vegades al Toubkal, el cim més alt de l'Atlas, 4.167m. Un cim estimat al qual s'hi torna, per poc que es pugui.
Combinem la pujada al cim amb una estada de cap de setmana llarg a Marràqueix, terra de Déu en amazig. Un viatge d'autor, personalitzat. Amb el Llorenç fent les tasques de guia, un guia premium.
Passejant per la Medina, patrimoni de la Humanitat des del 1985, pel mercat més gran del Marroc, per la plaça més atrafegada de tota l'Àfrica, anomenada *Djemà-el-Fna*, trepitjant les adoberies, prenent un té a la terrassa panoràmica del *Cafè de France* o sopant un *cous-cou*s i una *tajine* a la terrassa del Riad Omar, el temps flueix sense pressa i es té l'agradable sensació de viure amb intensitat uns moments irrepetibles.
He pujat altres cims pirinencs: Aneto, Pica d’Estats, Puigmal, Montardo, Carlit… i uns quants falsos 3.000 més però cap com el Toubkal.
Arribats en aquest punt sempre em trasbalsa un dubte existencial mai no resolt. A veiam. Jo que he fet dos cops el Toubkal (4.167m) i un munt de cops la muntanya de sant Pau de Vilafranca del Penedès (303m) ¿no puc considerar que he fet l’Everest (8.848m)? Oi que sí? No fotem!

He rebut un missatge del Llorenç, amic muntanyenc amb experiència a l'alta muntanya. Em sondeja sobre la possibilitat de fer un tresc al Nepal la tardor de 2024. I aquí s'acaben les certeses i comencen els dilemes morals. Ai las!
Serà que no. Deu anys enrere no hagués dubtat ni un moment però tot ha canviat. Em cau molt lluny el Nepal i tot el que vagi més enllà de pedalar o trescar unes poques hores ja em supera. Quedarà per una altra vida. O no.
En qualsevol cas el cim de l'Everest a vista de dron, brutal:@marcvidal 12/11/2024
https://x.com/marcvidal/status/1856392744073392285

ÍNDEX

Acudits filosòfics i no filosòfics

El sentit de l'humor ens és imprescindible. Els acudits també. I els filoacudits.
Sempre recomano un llibre: "Plató i un ornitorinc entren en un bar… Entendre la filosofia amb acudits" (Daniel Klein i Thomas Cathcart, La Campana, 2008).
La grandesa de l'humor és com d'abstracte i d'incontrolable és.
I ara un acudit políglota, descaradament bo. *"tu tis tu rum tututu - param pararam pum pum"* *https://ja.cat/tutistu*

ÍNDEX

Aniversaris

Les xifres rodones es presten a la celebració. De fa temps que s'ha escrit al respecte. F*er-ne quaranta* (Mercè Company / Cesc Sales); *L'encant de fer-ne 50 anys* (Rafael Vallbona); *Fer-ne seixanta* (Sílvia Soler); *Fer-ne vuitanta* (Narcís Comadira)...
En qualsevol cas el més desitjable és acceptar sense complexos que no s'està gens malament i que la vida hagués pogut anar molt pitjor.
Fer-ne 60 ja impressiona (de joves els nostres avis tenien seixanta anys!) i el temps és un notari que va deixant constància de tot el que hem viscut i del rastre que tot plegat ens ha deixat.
Als meus 64 anys no tinc cap angoixa ni penso que el millor ja ha passat i que només em queda per gastar l'epíleg de la vida. Em proposo mirar el futur amb cautela i a la curta distància.
Tots anem posant anys amb resignació i amb l'alegria d'estar vius. L'alternativa és molt pitjor!
Hi ha un precepte sota el qual intento viure: prepara't per al pitjor, espera el millor i accepta el que vingui (Hannah Arendt).

ÍNDEX

Play list

Cada generació té la seva banda sonora. Rafael Vallbona (Barcelona, 1960) té la seva pròpia a Spotify: *Sóc un boomer*, que en bona part també pot ser la meva.
Leonard Cohen, Janis Joplin, Rolling Stones, Suzy Quatro, Eric Clapton, Bruce Springstein, Emerson, Lake & Palmer, Pink Floyd, Deep Purple, Led Zeppelin, Paolo Conte, Dire Straits, Eleanor McEvoy, The Pretenders, Madonna, Suzanne Vega, Patti Smith, Bob Dylan, Raimon, Serrat, Ramon Muntaner, els Pets, Sopa de Cabra, Roger Mas, Manel, els Amics de les Arts, Anna Roig…

Jo he fet un recull de temes a YouTube tot i que no sóc un melòman ni un gran consumidor de música. https://ja.cat/musicaroderic
M'ha entusiasmat la versió que ha fet Mishima en català del hit de Miley Cirus *Flowers*, un himne a l'amor propi i a deixar enrere les relacions que ens fan mal, és una balada fantàstica, meravellosa. https://www.catorze.cat/el-piano/roses-202848/
M'agraden Eleanor McEvoy & Mary Black. Un dels seus temes em té robat el cor: *A Woman's Heart* https://youtu.be/m03aJR1avcY?si=RsmxI1AtBDnWO7yV
Un poema extraordinari de Josep palau i Fabre musicat extraordinàriament per Ramon Muntaner.
L'aventura. Josep Palau i Fabre - Ramon Muntaner https://youtu.be/szjgCTnDTbI

ÍNDEX

Comiat

Com diu Flannery O'Connor, *tant se val el que facis, robar un cotxe o matar un home, perquè tard o d'hora te n'oblidaràs*.
No dic pas que no però igualment cert és que *som la nostra memòria.* És per això que he fet aquesta cinquantena de píndoles biogràfiques.
He remenat la meva vida de cap a peus amb la intenció de buscar el sentit de tot plegat i compartir el que es pugui.
M'he tret una mica de roba, sense arribar al nu integral, que tampoc no era aquesta la intenció. Per a fer un *strip tease* com Déu mana cal tenir més traça.
El format digital em permetrà, si cal, anar esmenant les planes, la qual cosa no es pot fer amb la vida: no s'esmena la vida ja viscuda.
S'accepten aportacions i comentaris sobre el meu escrit al correu rodericvillalba@gmail.com

ÍNDEX

CONTINUARÀ…